

S SEJE OKRAJNEGA ZBORA PROIZVAJALCEV V KOPRU

Za smotrnejše razporejanje sredstev

Seja okrajnega zbora proizvajalcev v četrtek minul teden je bila v glavnem usmerjena v razpravo in ugotavljanje nekaterih neskladnosti v razporejanju finančnih sredstev znotraj gospodarskih organizacij, predvsem pa glede smotrnejšega trošenja investicijskih in obratnih sredstev. Zlasti v industriji se kažejo zaradi težnje po čim večji investicijski potrošnji na eni in zapostavljanju naložb v obratna sredstva na drugi strani, določene neskladnosti v sorazmerno počasnejšem naraščanju proizvodnje reprodukcijskega materiala v primerjavi s proizvodnjo sredstev za delo in predmeti široke potrošnje. Ker zaradi tega in podobnih negativnih pojavov (kot so n. pr. neredno vračanje kreditov in neredno plačevanje anuitet, škodljivo medsebojno kreditiranje go-

spodarskih organizacij, prešibka udeležba podjetij in ljudskih odborov pri vlaganju obratnih sredstev ter nekatere neskladnosti v uvozu in izvozu) lahko nastanejo določene ovire pri izpolnjevanju planskih nalog, se je zbor proizvajalcev sestel, da bi zagotovil v drugi polovici leta skladnejši gospodarski razvoj. Udeležba predsednikov delavskih svetov, direktorjev podjetij ter predsednikov občinskih ljudskih odborov in sekretarjev občinskih komitejev ZK na tem važnem zasedanju zagotavlja uspeh in veljavo tej daljnosežnejši akciji, ki je toliko pomembnejša, ker se bo že z novim letom uveljavil nov kreditni ter finančni sistem.

Trenutno je najbolj pereče zastojanje proizvodnje reprodukcijskega materiala lesnih podjetij Javor na Pivki ter Lesonita in Topola v Ilirski Bistrici, ki ne morejo v celoti kriti potreb svojih številnih odjemalcev. Te gospodarske organizacije bodo morale iskati nove možnosti za povečanje proizvodnje reprodukcijskega materiala, kar bi mogoče lahko dosegli z uvedbo tretje izmene. Tudi gradbeništvo, ki je izmed najbolj šibkih členov v izpolnjevanju planskih nalog, je močno prizadeto zaradi pomanjkanja materiala, predvsem izdelkov opekarn, kjer je letos proizvodnja občutno nižja od lanske. Uvoz opeke celo iz Vojvodine pa vsekakor ni izhod in rešitev v smeri povečanja gradbene dejavnosti, še manj pa usluga prizadevanju za znižanje stroškov gradbenih storitev.

Razen poostrene discipline trošenja investicijskih in obratnih sredstev ter strožje devizne politike velja omeniti tudi ukrepe za zmanjšanje zalog materiala na skrajni možni ekonomski utemeljeni minimum. Kopičenje zalog surovin se je izkazalo za skrajno škodljivo, v tem pojavu pa je

iskati tudi vzroke za vrsto pomanjkljivosti, ki ogrožajo rentabilno poslovanje posameznih gospodarskih organizacij, ustvarjajo nesorazmerje med uvozom in izvozom, vplivajo destimulativno na domače tržišče, domače surovinske vire in podobno.

Posebna komisija zbora proizvajalcev bo po povzetkih in ugotovitvah razprave izdelala zaključke in sklepe.

NA VRSTI SO: STANOVANJSKA IZGRADNJA, DELAVSKE MENZE IN POČITNIŠKI DOMOVI

Gre le za navidezno nerentabilnost

Sredstva, ki jih kolektivi vlagajo v družbeni standard svojih članov, se ob njihovi povečani volji do dela bogato obrestujejo

Stanovanjska izgradnja, družbena prehrana, skrb za delavčev oddih in letovanje — tudi to so bila vprašanja v anketi sedemdesetih podjetij v našem okraju, kjer so posebne komisije med drugim proučevale tudi to problematiko.

Iz podatkov, ki jih je dala analiza, izhaja, da je šla skrb gospodarskih organizacij pretežno v smeri gospodarskih investicij — manj pa je bilo širšega zanimanja vodstev kakor tudi organov družbenega upravljanja za sistematično investiranje v družbeni standard podjetja in komunice kot celote. Zlasti srednja in manjša podjetja so vse premalo pozornosti posvečala stanovanjski izgradnji, ker so pretežno uporabljala svoje sklade za nadomestitev in vzdrževalna dela ter za investicije v osnovna sredstva. Analiza tudi ni zabeležila pri nas primerov, da bi se več manjših podjetij združilo v skupni akciji za participacijo na občinskih ali drugih namenskih kreditih. Niti nismo zabeležili organiziranih primerov ali iniciativ za individualno gradnjo na osnovi predplačila,

kar sedaj omogočajo prav ekonomske cene stanovanjskih najemnin. Tu bi morale gospodarske organizacije v bodoče več napraviti.

Analiza je glede na družbeno prehrano pokazala, da je od 70 le 34 takšnih gospodarskih organizacij, ki oskrbujejo svoje delavce

s prehrano. Je še precej podjetij, kjer obstaja potreba in so vsi pogoji, da bi organizirali lastne delavske menze, medtem ko imajo manjša podjetja tudi možnost, da več manjših podjetij skupaj ustanovi menzo za člane svojih kolektivov, kajti takšna medsebojna kooperacija znižuje režijske stroške in s tem odpravlja izgovor o deficitarnosti obratov družbene prehrane, sicer pa v širšem smislu — tudi če gre pri posameznih menzah včasih za potrebo manjših dotacij na račun dohodka podjetja — v bistvu računsko izkazana deficitarnost po drugi strani mnogo več koristi kolektivu, kajti če so za njegove člane rešeni stanovanjski, prehrabeni in podobni problemi, tedaj lahko samo pričakujemo njihovo večjo delovno sposobnost, večjo voljo do dela, večjo storilnost itd. Kajti vsi predobro vemo, kako negativno se odražajo v produkciji nerešeni stanovanjski problemi ter pomanjkljiva, neurejena prehrana delavcev, pa največkrat še ta dosti bolj draga, kakor pa bi lahko bila v pogojih dobro urejene delavske menze.

Najmanj na je brez dvoma po naših gospodarskih organizacijah storjenega za nujno potrebni vsakoletni oddih delavca. Imamo samo 7 podjetij, ki so doslej rešila vprašanje svojih počitniških domov, vemo pa, kako tesno je povezano vprašanje delavčeve delovne sposobnosti po eni, po drugi plati pa vprašanje njegovega osebnega standarda s problemi, ki jih ima okoli smotrne izrabe svojega letnega dopusta. Vobče pa bodo potrebni ukrepi, da bi zlasti v našem obalnem pasu, kjer imajo gospodarske organizacije med zaposlenimi dober del polproletarcev, delavca bolj učinkovito pripravili do tega, da svoj letni dopust dejansko izkoristi za svojo telesno rekreacijo, ne pa da si jemlje dopust zato, da v določenih sezonah doma opravi težko utrjujoča poljska dela. Iz tega razloga so tudi maloštevilni počitniški domovi večkrat v glavni počitniški sezoni premalo izkoriščeni. Kar pa zadeva manjša podjetja, češ da si ne morejo omisliti lastnih počitniških domov, imajo vseeno možnost, da si jih vendarle omislijo na osnovi združevanja sredstev. sš

Bolj učinkovito

Na sejah občinskega ljudskega odbora v Kopru in na sejah svetov je neredna udeležba odborov na redno delo teh organov postala že tako resno vprašanje, da sta morala o tem na svoji nedavni skupni seji razpravljati oba zbora. Da bi nevzdržnemu stanju napravili konec, so končno izdelali obširen terminski načrt sej ljudskega odbora in sej posameznih svetov tako, da bosta imela poslej oba zbora občinskega ljudskega odbora svojo sejo vsak zadnji četrtek v mesecu ob 9. uri, prav tako pa je natanko vnaprej določeno za vsak svet posebej, kateri dan v mesecu bo imel sejo.

Ne gre nam toliko za to, da bi razpravljali, koliko bodo takšni sklepi reševali položaj. Za prezaposlene odbornike bo vsekakor koristno, če si bodo sedaj lahko vnaprej planirali čas za delo v samoupravnih organih.

Vsekakor pa zasluži ta, ne samo za Koper tipičen pojav hromitve dela naših samoupravnih organov zaradi brezbriznega odnosa odborov do važnih družbenih funkcij posebno zanimanje.

Člane občinskih ljudskih odborov in člane njihovih svetov so na predlog Socialistične zveze kandidirali za izvolitev na te položaje zbori volivcev — to pa pomeni, da so odborniki za svoje delo v teh samoupravnih organih tudi polno odgovorni svojim volivcem, političnim organizacijam in zborom volivcev.

Zato bi v našem sistemu demokratičnega upravljanja takšen brezbrizen odnos posameznih odborov za delo tako važnih organov, kakor je občinski ljudski odbor ali pa njegovi sveti, veljalo najpoprej kritično proučiti v okviru pristojne politične organizacije, v okviru SZDL, nato pa po potrebi tudi ukrepati. Če se ugotovi, da ta in ta odbornik, ki ne prihaja na seje, tega res ne zmore iz zdravstvenih ali poklicnih razlogov, je treba predlagati pristojnemu zboru volivcev njegov odpoklic in kandidirati novega kandidata, v primerih pa, ko gre za očitno brezbriznost prizadetega odbornika, pa bi bilo po našem mnenju umestno razen njegovega odpoklica javno, na sestanku njegove politične organizacije in še na zboru volivcev, brez vsakršnega pomisleka povedati, da ta in ta odbornik ni več vreden zaupanja svojih volivcev.

Prepričani smo, da bi bila takšna javna obravnava tega vprašanja z vsemi političnimi posledicami vred za prizadete bolj učinkovita, kakor pa omenjeni sklep OBLO v Kopru

OBISK PREDSEDNIKA SUDANA ABUDA

Te dni se mudi v naši državi na povabilo predsednika republike Josipa Broza-Tita predsednik vrhovnega vojaškega sveta in predsednik vlade republike Sudana general Ibrahim Abud. Dragega gosta in njegovo spremstvo so pristrčno pozdravili najprej v Beogradu, nato pa tudi v drugih krajih naše države. Pod

vodstvom predsednika republike Josipa Broza-Tita se je jugoslovanska državna delegacija že nekajkrat sestala z visokimi gosti in z njimi začela razpravljati o vprašanjih, ki zanimajo obe državi.

Predsednik Tito je v dosedanjih razgovorih predvsem poudaril veliko zanimanje naših

narodov za gospodarski in politični razvoj Sudana, kakor tudi dejstvo, da so voditelji obeh držav kaj kmalu našli skupen jezik za reševanje najrazličnejših vprašanj glede miru v svetu, razvijanja enakopravnega mednarodnega sodelovanja in obojestranske gospodarske pomoči. Predsednik Sudana general Ibrahim Abud pa je izrazil posebno zadovoljstvo, ker imajo kot voditelji ene izmed neodvisnih afriških držav lepo priložnost seznaniti se z življenjem pri nas in z našim gospodarskim razvojem.

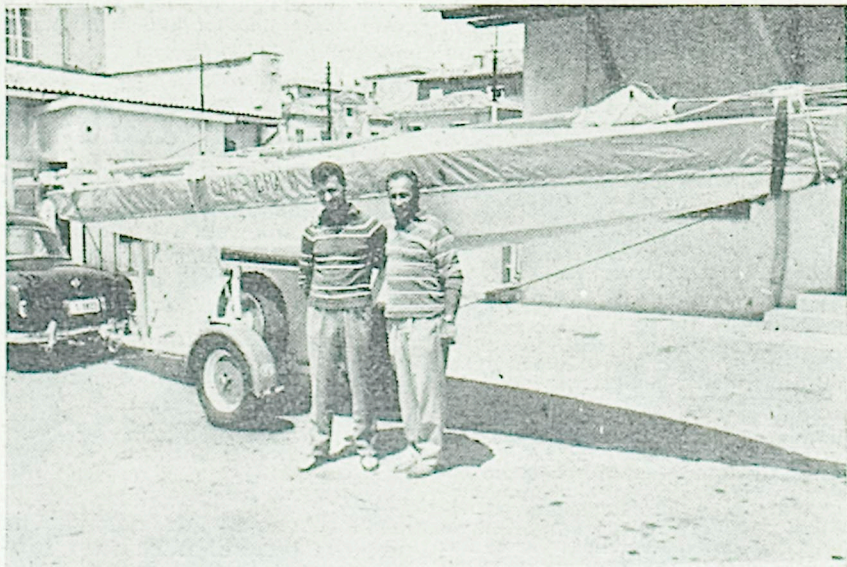
Trikrat udarni

Z avtomobilske ceste Bratstvo in enotnost so nam sporočili, da je 6. koprski MDB »Rudi Brkinc« postala v treh dekadah trikrat udarna. Delovni mladini naše iskrene čestitke.

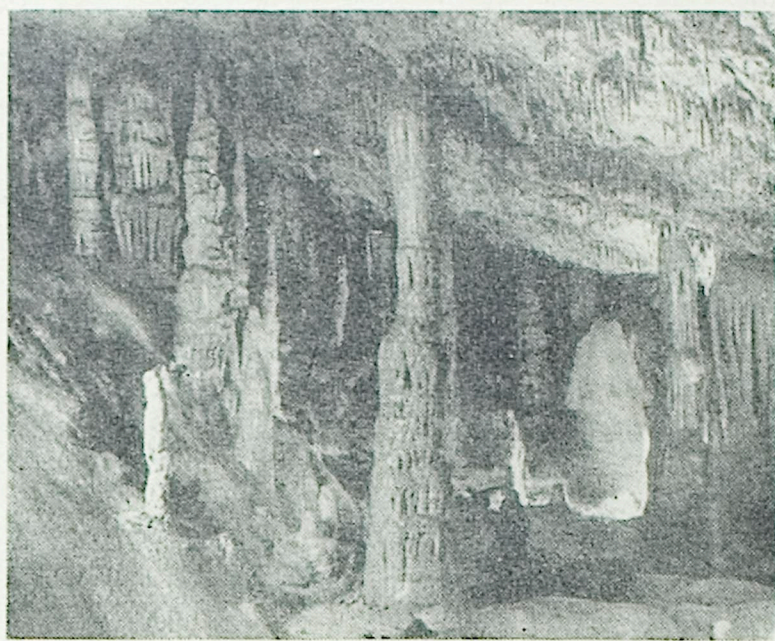
V nedeljo pa v Begunje na Gorenjskem!

V nedeljo, 17. julija, bodo v Begunjah na Gorenjskem praznovali 15. obletnico osvoboditve političnih zapornikov iz zloglasne begunjske kaznilnice. Med zadnjo vojno je bilo v tej največji mučilnici na okupiranem slovenskem ozemlju zaprtih 12.096 jetnikov, od katerih so Nemci postrelili v Dragi pri Begunjah 821, v koncentracijska taborišča pa poslali umirali 4448 Slovencev in Slovenk. Preživeli zaporniki, interniranci in deportiranci se bodo v spomin na prestano trpljenje in na pobite sojet-

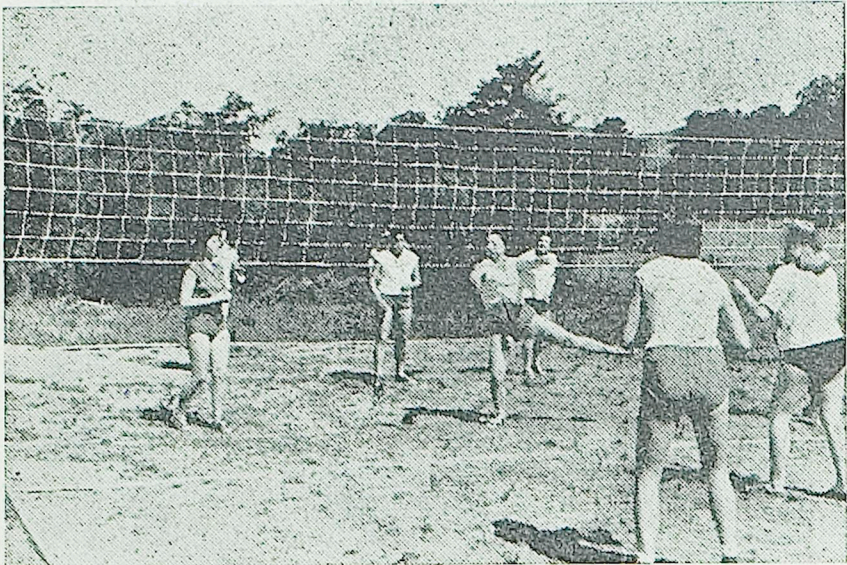
nike zbrali v nedeljo dopoldne v Begunjah na slavnostno zborovanje, na katerem bo govorila podpredsednica Glavnega odbora SZDL Slovenije Vida Tomšič, po njenem govoru pa bo kulturno-umetniški spored. V počastitev tega srečanja bivilnih internirancev in političnih zapornikov iz vse Slovenije bodo v soboto v Begunjah mitingi, na okoliških hribih bodo prižgali kresove, a v nedeljo pred zborovanjem bodo pripadniki predvojaške vzgoje ponazorili partizanski napad na Begunje ter osvoboditev kaznilnice.

V ponedeljek sta odpotovala v Italijo na Gardsko jezero (Lago di Garda) naša jadrata Rafangel in Kosmina (na sliki). Udeležila se bosta z jadrnico Cha-cha III mednarodnega tekmovanja devetih držav v izbirnem tekmovanju za olimpijske igre v Rimu. Naš jadrniški šport je toliko napredoval, da se lahko naši tekmovalci poslej udeležujejo tudi takšnih srečanj v tujini, kar jim doslej zaradi pomanjkanja opreme in drugih sredstev ni bilo mogoče

Cas med počitnicami v teh poletnih dnevih je v -ba čimbolje izkoristiti. Prav gotovo ne bo zavržen, če boste med drugimi izleti obiskali tudi Skočjanske jame pri Divači. Po elektrifikaciji so postale še bolj privlačne in njihova podzemna lepota zapusti pri vseh obiskovalcih neizbrisane vtis. Če jih še niste, potem jih letos prav gotovo obiščite in ne bo vam žal!

Z nedeljske prireditve kraške mladine v Komnu na Krasu: med drugimi športnimi igrami je bilo tudi tekmovalstvo mladink v odbojki

Mladinsko slavlje v Komnu na Krasu

Občinski komite Ljudske mladine Sežana je preteklo nedeljo v sodelovanju s krajevnimi društveno političnimi organizacijami priredil v Komnu II. zbor brigadirjev sežanske občine. V zgodnjih jutranjih urah so se v praznično okrašenem Komnu zbirali

brigadirji in ostala mladina iz vseh okoliških vasi. V dopoldanskem času so bila številna športna srečanja, v katerih se je pomerila delavska in kmečka mladina iz raznih aktivov sežanske občine. Skupno je v vseh srečanjih sodelovalo 123 tekmovalcev ter so tako masovne športne igre bile v Komnu prvič. Mladinke so se pomerile v teku na 60, 100 in 200 metrov. Prvo mesto v vseh treh tekih je osvojila Anica Peca iz Telekomunikacij. V odbojkarški tekmi ženskih ekip Partizan in Telekomunikacije je zmagala ekipa Partizana.

Napoved vremena

za čas od 15. do 20. julija 1960:

Tako kot v Zahodni Evropi je v zadnjih dneh prevladovalo tudi v Sloveniji in na severnem Jadranu spremenljivo in hladno vreme z oblačitvami in dežjem. Za prihodnji teden pa napovedujejo vremenoslovci, da bo nekaj toplih in sončnih dni, kljub temu pa ne izključujejo možnosti krajevnih neviht. Najtopleje bo v Makedoniji, kjer bo povprečna temperatura zraka dosegla 32 stopinj.

Bralci sprašujejo, mi odgovarjamo

Tovariš G. A. iz Lokve pri Divači nam je poslal tri vprašanja, ki zadevajo pravice vajencev. Ker je v našem okraju precej vajencev, ki niso podrobno seznanjeni s svojimi pravicami ter dolžnostmi, tovarišu G. A. odgovarjamo, da bi ustregli njemu in širšemu krogu naših bralcev.

Vprašanja: 1. Po kolikem času pripada vajencem dopust? 2. Koliko dopusta pripada vajencu letno? 3. Ali more delodajalec brez vednosti vajenca določiti, kdaj bo šel na dopust?

Odgovor: Po členu 15. Uredbe o vajencih (Uradni list št. 39/52) imajo vajenci vsako leto pravico do 30-dnevnega plačanega dopusta v času letnih počitnic in do 7-dnevnega plačanega dopusta v času zimskih počitnic ter zanje ne velja določba 11-mesečne neprekinjene zaposlitve kakor za druge delavce v delovnem razmerju. Delodajalec lahko sam določi čas dopusta vajenca, seveda v mejah zimskih oziroma letnih počitnic.

Tudi ti, šofer, na cesti nisi sam!

Za varnost v cestnem prometu skrbi okrog 15 predpisov, katerih vsebino je pri šoferškem izpitu vsakdo precej temeljito izprašan. Če pa bi kadarkoli pozneje nenadoma, n. pr. med vožnjo na cesti ustavili voznike, bi marsikateri obnemel in na marsikatero vprašanje ne dal odgovora.

Vsebinsko vseh predpisov je kratko izražena v tako imenovani »generalni klavzuli«, ki jo vsebuje 1. in 2. odst. 10. člena uredbe o prometu na javnih cestah. Ta klavzula se glasi:

1. Promet na javnih cestah se mora opravljati tako, da ne ovira ali ne ogroža prometa drugih oseb ali vozil. 2. Vozniki se morajo na javnih cestah držati prometnih predpisov in usmerjati vožnjo v skladu z uradnimi prometnimi znaki in drugimi prometnimi napravami, paziti pri tem tudi na to, da ne prizadejajo škodo drugim osebam ali premoženju. V teh dveh stavkih je pravzaprav vsebovana vsa vsebina prometnih predpisov in vsi nadaljnji predpisi so le konkretizacija pravilnega ali nepravilnega ravnanja.

Poleg teh predpisov pa pridejo v poštev še tako imenovana prometna pravila. Predpisi so zajeti v raznih uredbah, pravilnikih itd., torej so uradno izdani, pravila pa niso nikjer uradno izdana, vendar so za vsakogar jasna, razumljiva in zaradi tega tudi obvezna. Poglejmo dvojce takih temeljnih pravil:

PRVO PRAVILO: O vsakomer, ki je na javni cesti, upravičeno domnevamo, da pozna cestnoprometne predpise. Iz tega sledi, da nam ni treba ob vsakem pešcu, ki ga srečamo ali prehitimo, pričakovati, da nam bo ne-

nadoma skočil pred vozilo, ne o vsakem kolesarju, da bo nenadoma zavil na levo — pred in po naše motorno vozilo. Upravičeno domnevamo, da je vsakdo na javni cesti zadostno zbran, da se zaveda vseh nevarnosti, ki utegnejo tamkaj nastajati, da se prepriča, ali je varno prečkati ali zavijati itd. Prav zaradi tega tudi upravičeno domnevamo, da n. pr. kamion, ki stoji na desni strani ceste in ni dvignil smernika, ne bo zavil preko vozišča na levo. Prav tako upravičeno pričakujemo, da bo pred pričetkom zavijanja dvignil smernik ali prižgal mežikarje, poleg tega pa se še posebej prepriča, ali je res cesta pred njim in za njim prosta, preden bo prišel zavijati na levo in s tem zapirati vso cesto.

Če pa kažejo zunanji znaki kogarkoli, da ni »prisoten«, potem moramo tako ugotovitev upoštevati (n. pr. da kdo »meri« cesto, da se plaši živina ali da je njen vodnik ne obvlada itd.).

S tem pa pridemo že na drugo temeljno pravilo: Ne smemo izsiljevati prednosti, četudi nam po predpisih pripada, če opazimo, da drugi krši prometne predpise. To bi lahko razliti tudi krajše in z znanim slovenskim pregovorom: pametnejši od neha. Četudi se zavedamo, da imamo v križišču enakovernih cest kot desni voznik prednost, pa moramo vendar odnehati in počakati, če opazimo, da levi voznik te naše prednosti ne upošteva, ne priznava. V primeru nezgode se pogostoma vprašamo: ali je vsak od voznikov storil v konkretnem primeru vse, kar je bilo v njegovi moči? Strogi in absolutni analitični vzrokov nezgode morajo

viška na račun navijanja cen ali pa predani sodišču oz. javnemu tožilu. **GOSTINSTVO.** V Kopru bi težko našli gostinsko podjetje, ki letos vsaj že enkrat ne bi prišlo v nasprotje s predpisi. Največ zastran slabe kvalitete vina, kar velja zlasti za gostinske obrate Galeb (kazen 55.000 din),

II. SVETOVNO SAHOVSKO PRVENSTVO V PORTOROŽU

V mesecu septembru organizira Centralni odbor Zveze gluhih Jugoslavije drugo mednarodno sahovsko prvenstvo gluhih, ki bo v Portorožu. Vse tehnične priprave so že zaključene. Tako je že urejen lep plakat, poštarski žig, prospekti Portoroža; pripravljajo pa se še enotne značke za vse tekmovalce.

Zanimanje za sahovsko prvenstvo gluhih je zelo veliko, kar se vidi že iz samih priprav. Do sedaj je udeležbo prijavilo 14 držav, in sicer: Vzhodna in Zahodna Nemčija, Bolgarija, Grčija, Poljska, Madžarska, Španija, Danska, Finska, Holandija, Švedska, Čehoslovaška, Francija. Vseh prijavljenih oseb je do sedaj 22. Pričakujejo pa se prijava iz Italije, Avstrije, Romunije in SZ. Komisije za tehniško in obveščevalno službo so že postavljene, saj bodo ljubitelji sahovskega športa lahko zasledovali potek tekmovalstva preko radia in dnevnega tiska.

Okrajni odbor Zveze gluhih v Kopru bo s pomočjo Glavnega odbora gluhih za Slovenijo in skupno s Centralnim odborom priredil vrsto izletov ter več kulturno-prosvetnih nastopov gluhih iz Ljubljane. Pomerili se bodo tudi v prijateljskem srečanju v nogometu. Milan Gojak

O DRUŽBENI PREHRANI V POSTOJNI

Bilo bi lahko še bolje

Ze lani, ko so sindikalne podružnice ob izdatni pomoči občine odprle v Postojni obrat družbene prehrane Ljudsko menzo, je kazalo, da bodo njeni prostori kaj kmalu pretresni. Zato pa danes marsikdo zagodnja, ker se mora prerivati med mizami in stoli, zaradi česar je tudi postrežba zamudna.

Cena trem obrokom je 200 dinarjev (zajtrk 20 din, kosilo 100 din, večerja 80 din). Glede cene pa ne bi bilo toliko prigovorov, če bi bila hrana bolj pestra. Abonent si želi več »minešter« in manj golažev z govejimi jetrci. Zato marsikateri abonent, ko zve, kaj bo za kosilo ali večerjo, krene drugam in raje plača več, samo da je zadovoljen. Abonent se sicer zavedajo težav, ki jih imajo kuharice s sestavljanjem jedilnikov, vendar pa menijo, da bi lahko bile bolj iznajdljive. Čudijo se tudi, zakaj še ni osnovan odbor abonentov, ki bi lahko pomagal pri upravljanju menze.

Prav bi tudi bilo, če bi imela menza zelenjadni vrt na bližnji parceli, da bi bili stroški za nabavo vrtnin manjši, in da bi z ostanki hrane redila prašiča, saj je kumljeno meso zelo drago. To so le kratke beležke abonentov, ki bi jih veljalo proučiti v težnji

dalje gostišča Taverna, Loža, Vipavka, Delikatesa Klas, Stara kavarna, gostišče »Pri Edici« v Ankaranu itd. Vse te primere so predali gospodarstvenemu sodišču. Izrazil primer slabosti vina je zasledil sanitarni inšpektor tudi pri zasebnih gostilnicah Leopoldu Ličenu v Hrvatinih in Jožku Mavriču v Kopru, medtem ko je Ivan Udovič iz Gračice bil kaznovan z globo 15.000 dinarjev zaradi točenja alkoholnih pijač izven poslovnih prostorov.

TRGOVINA: Največ in najvišje kazni za prestopke zoper higieno in samovoljno zviševanje cen so bile izrečene trgovinam s špecerijo; samo »Jestvina« Koper je bila zaradi samovoljnega zviševanja cene otrobnice v moke kaznovana z odvzemanjem visokega zneska 334.589 dinarjev. Z odvzemanjem 187.924 dinarjev je bilo kaznovano podjetje Mesopromet zaradi preplačevanja živine, kar je v nasprotju z odlokom o odkupnih cenah, zaradi prodajanja neprimernih pekovskih izdelkov pa je bilo kaznovano podjetje Kruh Koper z globo 61.000 dinarjev.

OBRAT: Izrazite primere šušmarstva je odkril sanitarni inšpektor predvsem pri številnih zasebnih obrtnikih, ki v svoji želji po čim večjem zaslužku očitno izigravajo predpise. Anica Sijakovič, lastnica delavnice za izdelke iz plastičnih mas v Skofljah, je bila kaznovana zaradi večjega števila zaposlenih ljudi kot je to dovoljeno. Se bolj škodljiv pojav, ki žal ni osamljen, pa je primer delavke podjetja »I. maj« Stefana Farleka, ki opravlja v izvenslužbenem času privatna dela celo z najeto delovno močjo in z materialom podjetja. V svojem podjetju je za svoje šušmarske posle dvignil materiala v vrednosti 206.000 dinarjev. (bb)

Nabratbo

MOSKVA: V bližini sovjetske atomske centrale v Dubnem pri Moskvi so zgradili 313 metrov visok kovinski stolp, ki je sestavljen iz 50 dva metra širokih valjev. Namenjen je strokovnjakom za raziskovanje ozračja in nadziranja radioaktivnosti v bližini te atomske centrale.

NEW YORK: UNESCO je objavil podatke, iz katerih je razvidno, da 45 odstotkov otrok našega planeta ne obiskuje šol. Zato bo ta organizacija namenila polovico svojih sredstev za gradnjo šolskih poslopj v gospodarsko in kulturno najmanj razvitih državah.

NEW YORK: Na letošnjem zasedanju Generalne skupščine bodo sprejeli v članstvo OZN naslednje afriške države: Kamerun, Togo, Federacijo Mali, Gano, Somalijo in Kongo, kasneje pa še britansko kolonijo Nigerijo. Tako bo OZN imela konec leta že 89 članic.

TOKIO: V jugovzhodni Japonski so zopet velike poplave. Na območju Hirošime je voda porušila 5000 hiš, prav toliko pa jih je delno poškodovala. Poplave so zahvale tudi več človeških življenj.

NIKOZIJA: Britanski guverner Cipra Hugh Foot je izjavil, da bo neodvisnost Cipra razglašena 16. avgusta.

PRAGA: Ljudska skupščina Češkoslovaške republike je sprejela novo ustavo in odslej se bo ta država imenovala Češkoslovaška socialistična republika.

WASHINGTON: Ameriška letalska tovarna Lockheed je odstopila Zahodni Nemčiji licenco za proizvodnjo lovskega letala tipa »F-104«, ki lahko nosijo rakete in drugo sodobno orožje ter letijo z nadzvočno hitrostjo.

MOSKVA: Na področju Tihega oceana so te dni preizkusili nove sovjetske balistične rakete, ki so dosegle hitrost 23.810 km na uro.

LONDON: Velika Britanija namerava zmanjšati kredite za gradnjo električnih atomskih central za 90 milijonov funtovsterlingov, predvsem zaradi tega, ker ima preveč premoga. Kljub temu nadaljujejo z gradnjo petih jedrskih električnih central, izmed katerih bo prva začela obratovati prihodnje leto.

kje so ladje

- P/I »BIHAC« je v ladjedelnici na Korčuli v popravilu
M/I »BLEB« je 9. julija priplula na Reko, od tam pa v Trst, Benetke in Ancono
M/I »BOHINJ« je 14. julija odplula iz New Yorka za Jugoslavijo
M/I »BOVEČ« je na poti za New York, kamor prispe 16. julija
P/I »DUBROVNIK« je 2. julija odplula iz Rotterdama v Benetke, kamor prispe v Porto Marghera 17. julija
M/I »GORANKA« je 9. julija odplula iz Karaja
M/I »GORENJSKA« je 10. julija odplula iz Aleksandrije
P/I »LJUBLJANA« je 14. julija priplula iz Zdanova v Jugoslavijo
M/I »MARTIN KRPAN« je 11. julija odplula iz Aleksandrije za Burres
M/I »PIRAN« bo na poti iz Los Angelesa za Sredozemlje pristala 20. julija v Oranu
P/I »POHORJE« je 11. julija priplula iz Xpila v ECUK
P/I »ROG« je 10. julija priplula v Antwerpen, kjer razklada
M/I »TRBOVLJE« je 11. julija odplula iz Reke za Hampton Roads
P/I »ZELENGORA« je v New Yorku, od koder odpluje 16. julija s tovorom za Reko

Z združenimi močmi

Pred kratkim so odprli v Dolnjem Zemonu »Mladinsko dvorano«. Ravno pred letom dni so si osnovali mladinci pripravljalni odbor, ki naj bi to delo vodil. Edini prostor, ki bi prišel za to v poštev, je bil v gradu. Toda bil je v takšnem stanju, da bi marsikomu upadel pogum: prostor ni imel niti stropa niti poda in niti oken. Predračun je predvideval skoraj milijon dinarjev stroškov. Čeravno niso imeli niti dinarja, so si zavili roke in se lotili dela. Vsa nestrokovna dela so opravili mladinci s prostovoljnim delom — z gmočnimi sredstvi pa jim je priskočila na pomoč večina podjetij v Ilirski Bistrici in ObLo.

Otvoritev »Mladinske dvorane« je bila vezana s kulturno prire-

ditvijo. Mladina je za to slovesnost naštevala igro »Bele vrtnice«.

Z zgraditvijo »Mladinskega doma« je bil postavljen v Dolnjem Zemonu temeljni kamen za kulturno-prosvetno delo. M. L.

SLOVENSKI JADRAN

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradaš. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in klisje tiskarna CZP »Primorski tisk«.

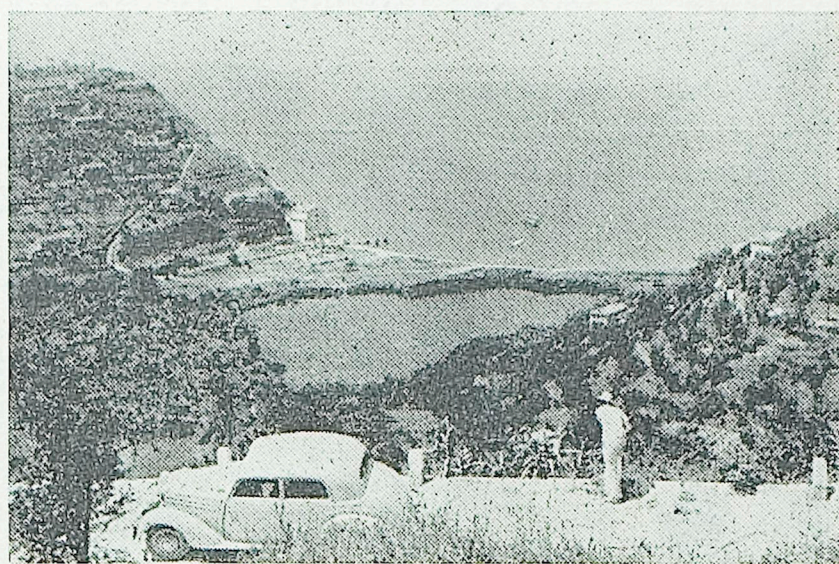
700 ha zemljišč za vrtnarstvo

Vse večje potrebe po vrtninah in sedanje stanje v našem vrtnarstvu, za katero je značilna razbitost proizvodnih površin, terja že dlje časa smelejše posege tudi na to področje našega kmetijstva. Kmetijska gospodarstva socialističnega sektorja pri nas so s pridobljenimi površinami že v stanju zagotoviti vrtnarstvu hitrejši razvoj, kakor je to večina posestev treh obalnih občin že predvidela. Spriču nadvse ugodnih pogojev za proizvodnjo vrtnin so se posamezna kmetijska gospodarstva odločila za naslednje površine, namenjene intenzivnemu vrtnarstvu: kombinat Koper 300—400 ha, KZ Bertoki in Pobergi 80 oziroma 40 ha, druga Koper 70 ha, KZ Izola in KZ Lucija 60 oziroma 80 ha. Gre torej za skupno okrog 700 ha vrtnarskih površin, kjer s sodobnimi proizvodnimi metodami ne bo težko rešiti problema zadostne in kvalitetne proizvodnje vseh vrst vrtnin — tako za domače tržišče kot tudi za izvoz. Izvedba tega načrta je toliko pomembnejša, ker zasebni proizvajalci nimajo pregleda o potrebah tržišča in je

njihova proizvodnja zaradi pretežno primitivnega pridelovanja nizka, v čemer je iskati tudi odgovor, zakaj so cene vrtnin potrošnikom tako težko dostopne. Načrti kmetijskih gospodarstev socialističnega sektorja so se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev zdeli še pred nedavnim težje izvedljivi — kljub razpoložljivim površinam in ustrezni mehanizaciji, kajti ureditev sodobnih vrtnarskih obratov terja precejšnja sredstva in tudi seveda večje število sposobnih delavcev. Za intenzivnejšo proizvodnjo vrtnin se je resno zavzela tudi republiška kmetijska zbornica. Ta je predlagala čim hitrejša ukrepanja, da bi tudi vrtnarstvo dobilo v kmetijski proizvodnji mesto, ki mu pripada. To velja zlasti za naš okraj, zato bodo že na bližnjem republiškem posvetovanju o vrtnarstvu (posvetovanje bo na Koprskem) med drugim razpravljali tudi o pogojih za pridobivanje kreditov iz republiških sredstev. Ker so sredstva naših občinskih in okrajnega proračuna že v celoti angažirana, nanje seveda ni moč računati, zato je pobuda re-

publiške kmetijske zbornice toliko bolj dobrodošla.

Seveda bodo kmetijska gospodarstva socialističnega sektorja, ki sicer del površin že urejajo v sodobne vrtnarske obrate, morala za dokončno ureditev vprašanja intenzivnega, sodobnega in načrtnega gospodarstva, rešiti še marsikaj z lastno iznajdlivostjo, najprej pa bo treba rešiti problem stanovanj in prehrane za vrtnarske delavce, kajti moderni vrtnarski obrati terjajo ob dobri organizaciji dela tudi ustaljeno delovno silo. Velja pripomniti, da pristojni organi že pregledujejo teren bodočih vrtnarij, na osnovi teh izsledkov pa bodo dopolnili tudi pripravljene elaborate.

Znano sladkovodno jezerce v Fiesi pri Piranu ni več tako težko pristopno tudi za vozila, kot je bilo še pred letom dni. Zdaj pelje do njega lepa in zložna pot, primerna tudi za motorna vozila

Kmetijska zadruga v Bertokih včeraj in danes

Kmetijska zadruga Bertoki, ki jo upravičeno uvrščamo med najbolj napredna in trdna kmetijska gospodarstva na Koprskem, ima za seboj dokaj težko razvojno pot. Razparcelana in zanemarjena zemljišča so bila v prvi etapi razvoja ekonomije glavna ovira pri uvajanju sodobne kmetijske proizvodnje. Izločitev trgovine iz sestave dejavnosti zadruge je pomenila važno prekretnico za gospodarstvo takrat še majhne kmetijske enote. Ob upoštevanju načela koristnosti združevanja večjih površin so se združili konec 1958. leta s Kmetijsko zadrugo Ankanar—Skočje in usmerili vse sile v intenzivno kmetijsko proizvodnjo. Rezultat združitve in truda polno prizadevanje delovnega kolektiva je bilo očitno že naslednje leto, ko so obnovili desetine hektarov vinogradniških površin, sadovnjakov, vrtnarij in druge nasade, tako da se je združena ekonomija povečala od prvotnih 82 ha na sedanjih 295 ha površine smotno izbranih kultur, kar v glavnem še obdelujejo in delno še obnavljajo. Vsa obnovitvena dela, skupno z nabavo 40 glav plemenske živine, so terjala investicije v višini 196 milijonov din. Ta naložba je bila za realizacijo 5-letnega gospodarskega plana neobhodno potrebna in se že sedaj bogato obrestuje.

Hvale vredno je tudi prizadevanje KZ Bertoki za napredek celotnega kmetijstva v svojem okolju, saj so samo letos sklenili z osebnimi proizvajalci 250 pogodb z okrog 260 ha površine. Razen strokovne pomoči, ki jo danes lahko zadruga s svojim strokovnim kadrom in strojnimi parkom nudi že v obilni meri, lahko regulirajo s tako obsežnim proizvodnim sodelovanjem tudi proizvodnjo, da ne pride do tržnih viškov določenih pridelkov, ki bi jih težko plasirali na tržišče.

Obseg in napredek zadrugne ekonomije dokazuje tudi sedanje število

120 delavcev, medtem ko je bilo v prvi fazi razvoja zaposlenih le 30 moči, orodje in ostali kmetijski inventar pa so si morali skrajša posojati celo pri zasebnikih. Med važne činitele, ki zagotavljajo tej zadrugi ekonomiji zavidljivo perspektivo, je prišteti tudi pametno kadrovsko politiko vodstva, ki se opira pretežno na domačo delovno silo, zato tudi ne poznajo problema fluktuacije. Medsebojno zaupanje in spoznanje kmetovalcev, da sedanja kot bodoča kme-

tjska proizvodnja lahko temelji le na najsodobnejši obdelavi, nedvomno zagotavlja zadrugi ekonomiji čedalje širši krog kooperantov. Zato ima posebno važno vlogo tudi pospeševalna služba ekonomije, ki lahko že danes s svojim sodobnim strojnimi parkom razen kritja potreb proizvodnje in obnovitvenih del na lastnem posestvu, zadosti tudi pogodbeni proizvodnji, skrbi za reprodukcijski material in zaščitna sredstva. Vrsta novih priključkov, ki jih je zadruga nabavila v zadnjem času, je zato nedvomno edini možen izhod, da bodo neobdelane površine, ki jih je na tem področju še precej, čimprej vključene v intenzivno kmetijsko proizvodnjo.

KZ Bertoki pa skrbi vzorno tudi za svoj aktiv mladih zadržnikov, razen tega pa nudi še izdatno pomoč pionirski zadrugi v Božičih. Spriču sedanje fluktuacije mladine v industriji je to nedvomno ena izmed osrednjih nalog ekonomije.

Kot je znano, je letošnja suša močno prizadela predvsem kmetijstvo obalnega področja. Precej škoda je utrpela tudi KZ Bertoki, ker so morali overiti celo nekatere postavke prvotnega plana, toda škoda bodo poskušali kriti z višjo proizvodnjo kapusnic, predvideli pa so še razne druge zaščitne ukrepe, kajti vodstvo zadruge nikakor ne želi, da bi se osebni prejemki delavcev zaradi tega znižali. (bb)

DVA TISOČ KOMBAJNOV POSPRAVLJA PRIDELEK PŠENICE

V Vojvodini so že začeli z žetvijo pšenice na površini 20.000 ha zemlje, ki so jo posejala kmetijska gospodarstva in zadruga v kooperaciji. Na žetev so se skrbno pripravili, poglaviti delež pa bodo imeli kombajni, ki jih bo treba kar 2000, da bodo opravili letošnjo obilno žetev. Medtem pa so v Makedoniji z žetvijo pšenice že zaključili.

MEDNARODNI SEMINAR ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO V JUGOSLAVIJI

Evropska ekonomska komisija je pred nedavnim sprejela sklep, da bo mednarodni seminar o stanovanjski graditvi v Jugoslaviji, in sicer v Zagrebu. Na seminarju bodo zastopane države vseh 5 kontinentov, kjer naglo napreduje stanovanjska gradnja. Simpozij za rekonstrukcijo mest pa bo v Zenevi. Naši strokovnjaki pripravljajo za seminar obširen referat.

TEDENSKA GLOSA URA SLOVNICE

»Po vprašanju pristopanja k nadaljnjemu razširjanju uslužnostne obrti v naši občini imamo že nekaj dobrih oprijemov.«

Tale »po vprašanju« je dejansko hud vojni zločin. Vojni zločin nad slovenskim jezikom zato, ker je ta kolobocija nastala med vojno. Pravilno slovensko se reče in piše »o vprašanju«, »v vprašanju«.

Sedaj je na vrsti to nesrečno »pristopanje«, ki je nekolikant manjši, pa vendar še tudi hud zločin. Kajti »pristopimo« lahko k miži, k oknu itd., zato bi to misel lepše izrazili takole: »O vprašanju, kako bi začeli še naprej razširjati...« — sicer pa tudi to ni prav, ker je »pristopanje« in »začeli« v tem primeru sploh odveč, saj vidimo že po vsebini stavka, da smo to vprašanje začeli že poprej reševati, torej bomo rekli: »O vprašanju, kako bi še naprej razširjali...«

In spet se moramo ustaviti, kajti glede na naše pogostne »obratniške usluge« moramo reči, da je bilo v tistem, ki si je bil izmislil to novo izrazoslovje, te »obratniške usluge«, precej demagoga. »Usluga« je že po osnovnem pomenu besede — brezplačna! »Usluge« naših obrtnikov pa so vse prej kot pa brezplačne. Torej pravilno: »O vprašanju, kako bi še naprej razširjali obrt za potrošnike v naši občini, imamo že nekaj dobrih...«

Vidite, spet se nam je zataknilo. Ne moremo namreč končno še mimo nesrečnih »oprijemov«. Oprime se »rijane« kandelabra, da ne pade, mi bomo pa namesto »oprijemov« rajši uporabljali besedo »prijetimi«, da bomo končno lahko ves stavek do kraja poslovenili takole:

»O vprašanju, kako bi v naši občini še naprej razširjali obrt za potrošnike, imamo že nekaj dobrih prijemov.« eš

Za zdravje potrošnikov

Ko v poletnih mesecih močno naraste turistični promet, tudi v našem okraju upade skrb za higieno. Zato slišimo vrsto pripomb glede čistote v gostinskih obratih in v trgovinah z živili. V jutranjih urah še nekako gre, popoldne in zvečer pa pogosto ugotavljamo, kako zelo smo skregani z najosnovnejšimi načeli higieni.

O tem, kako bi čim boljje izvajali nadzor nad osebno higieno strednjega osebja, nad higieno v poslovnih in gostinskih prostorih ter nad higieno živili, ki niso vedno neoporečna, a čeprav niso zdravju neposredno škodljiva, je bilo že govora, vendar do konkretnih predlogov izboljšanja sedanjega stanja ni prišlo. Zaradi tega je o tem bil ponoven posvet,

POSLOVNO POROČILO

Mestne hranilnice Izola-Koper za mesec junij 1960

Število hranilnih vlog se je v juniju povečalo za 105 vlog — na skupno 2809 vlog.

Stanje hranilnih vlog 80.355.044 din. Sredstva na tekočih računih 11 milijonov 345 tisoč 897 dinarjev.

Sredstva na računih stanovanjskih najemnin 22.144.886 din.

Kratkoročna posojila (vključno potrošniški krediti) 82.529.921 dinarjev.

Srednjeročna posojila 15.766.507 din.

Gotovina pri Narodni banki in v blagajnah 20.413.636 dinarjev.

Račun izdatkov in dohodkov 4 milijone 760 tisoč 52 dinarjev dohodkov in 4.558.078 dinarjev izdatkov.

V juliju so se povečale po številu in zneskih izključno samo mladinske hranilne vloge. Ugotovili smo, da se je povečalo število nakupov, precej se je povečalo tudi povpraševanje za gotovinskih posojil za popravila stanovanj.

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Domači gospodarski problemi

V tem mesecu in še naprej bo brez dvoma eden najvažnejših gospodarskih problemov ne samo drugod, temveč tudi pri nas vprašanje obratnih sredstev. Po poročilih zaradi zadnjih ukrepov v zvezi z obratnimi krediti na ob-

močju koprškega okraja ni prišlo do motenj. Obratni krediti so se celo nekaj znižali, dočim se je nasprotno sklad teh sredstev pri gospodarskih organizacijah nekoliko zvišal.

Tako stanje seveda ne bo trajalo dolgo in bo prišlo nujno do nekoliko bolj napete situacije tako, kakor pričakujejo tudi v drugih okrajih. Treba je namreč računati, da mora ostati tempo proizvodnje tak kakor doslej in da gospodarska vnaema ne sme prav nič popustiti. Če računamo, da bo na primer podjetje »Tomoš«, ki je začelo redno obratovati, potrebovalo velika obratna sredstva, lahko sklepamo, da bodo težave kmalu pred nami. Koordinacijski odbor bo imel vsekakor precej dela in skrbi, da bo rešil položaj,

NOVA ŠTEVILKA »BISEROV JUGOSLAVIJE«

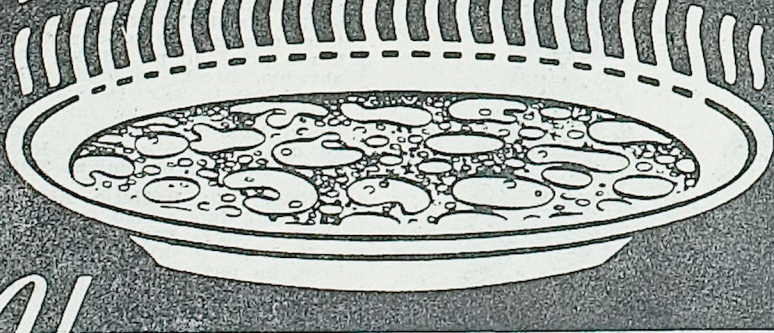
V založbi Mariborske turistične zveze je izšla nova številka turistično-propagandne revije »Biseri Jugoslavije«, ki jo že od ustanovitve dalje urejuje znani turistični delavec in publicist Franjo Novak.

Tudi ta številka je reprezentativna in bogato ilustrirana, saj vsebuje nad 100 pestrih slik z zanimivimi članki in opisi iz vse Jugoslavije, naslovno stran pa krasi lepa barvna slika Bleda. Članki in drugi prispevki so objavljeni deloma tudi v tujih jezikih, kar propagandno pomembnost revije le še poveča.

Ker se razvija naš turizem v drugo velevažno gospodarsko panogo, je prav in potrebno, da posvetimo vse sile propagandi naših turističnih krajev, to je propagandi turizma in gospodarstva vobče. Vsekakor drži, da ni mogoč napredek turizma brez napredka v njegovi propagandi.

Kokošja juha

ARGO

Ustreza vašemu okusu

KOMBINAT KONZERVNE INDUSTRIJE Delamaris IZOLA

Koprski satelit jo briše s končne postaje v Smedeli proti mestu, od koder jo koj nato mahne do Tomosa, nato nazaj v središče mesta, pa spet v Smedelo. Proga mimo Mercedes pa se kar ni mogla uveljaviti in se je naš satelit ni dolgo držal — kar zmanjkalo ga je s te relacije...

NOVA AVTOBUSNA POSTAJA V RIŽANI

zrasla s skupnim delom pridnih rok

Zaradi vedno večjega cestnega prometa iz Kopra proti Ljubljani, posebno pa v poletnem času, v turistični sezoni, obstajajo velike nevarnosti prometnih nesreč, če avtobusi pristajajo na

glavni cesti. Zaradi tega so organizirane prometne varnosti s 15. aprilom t. l. ukinili postaje, ki niso bile urejene izven ceste. Z ukinitvijo postaje na Rižani so bili prebivalci te vasi in oko-

lice zelo prizadeti, kajti od tukaj se je vozilo mnogo ljudi na delo v Koper, učenci v šolo, ostali prebivalci pa po raznih opravkih.

Da bi ta problem čimprej rešili, je bilo potrebno urediti postajo izven ceste. Pri tem delu so bila potrebna finančna sredstva, katera je prispevala občina Koper, ostalo delo pa so uredili prebivalci Rižane in okolice s prostovoljnim delom. Domači šoferji so prispevali na pomoč za dovoz materiala. Postajo so urejevali tri nedelje. Največja udeležba je bila v nedeljo, 10. julija. Pomagali so tudi člani LM Črni kal s tovarišem komandirjem na čelu. Prebivalci so uredili vse, kar je bilo potrebno. Pričakujemo še razumevanje pristojnih organov, da uredijo kmalu še ostalo, da bodo avtobusi ustavljali na postaji Rižana redno kot prej.

Marija Pavlič

Razgovor - te dni v Vremah

— Zdravo, kolega! Slišal sem, da vam mislijo tisto vašo dolino tam zgoraj zaježiti.

— O tem se precej govori, vendar tega pri nas nihče ne verjame.

— Kako to?

— Ti bom takoj razložil. Hodil sem menda v prvi ali drugi razred osnov-

ne šole, ko so govorili, da bodo začeli graditi Zadrudni dom. In res so jeli v Britofu nekaj kopati. Tudi moj oče je hodil delat udarniško in do bro se še spominjam, kako je bila mama slabe volje, ko se je vračal domov pozno zvečer. Spotoma ga je namreč vedno zaneslo v gostilno »Pri pošti«. Kmalu je na delovna vna splahnela in kjer naj bi stal Zadrudni dom, je bila le velika jama in kup kamenja. Ko sem dorasel, sem začel jaz hoditi na delovne akcije. Zgradili smo restavracijo, veliko kino dvorano in na vrhu je bila celo plošča za ples.

— Oprosti, da te prekinem. Kje pa je vse to? Na tistem kraju ni še vedno nič drugega kot tista jama in tisti kup kamenja.

— Ne razumi me napak, dragec. Vse to smo zgradili vendar le na sestankih.

— Kaj pa je sedaj s tisto dvorano v Rudniku, kjer smo gledali včasih kakšno igrice in kinopredstavo?

— Menda je minilo že pol leta od takrat, ko jo je neko podjetje od vrha založilo z vrečami sladkorja... Sicer pa smo imeli pred kratkim eno kino predstavo. Bila je na Deklevem dvorišču. Ljudje so posedli kar po plohih. Film mi je bil kar všeč, le to mi ni šlo v račun, da je postavljal operator zvočnik nasproti platna; če si hotel poslušati govor tako kot smo navajeni, si moral, hočeš nočeš, pokazati platnu hrbet.

— Ali imate potemtakem sploh kakšen prostor za kulturno življenje?

— He, pozabili si na gostilne. Razen »Pri pošti« imamo sedaj še eno pri Taranu. Ko pa že govoriva o gostilnah, pojdiva na pol litra!

— No, pa pojdiva...

E. C.

ELEKTRIFICIRANI SE ZADNJI NASELJI

Ne dolgo tega so elektrificirali vasio Posrtnica v občini Ilirska Bistrica. V ta namen so zgradili 1300 m daljnovođa, trafo postajo in 1700 m omrežja nizke napetosti. Pri delih so pomagali kmetje sami in je vsaka hiša prispevala 330 prostovoljnih delovnih ur. Podjetje Elektro Sežana je prispevalo transformator, 30 nosilnih drog in opravilo za 300 ur prostovoljnega dela.

22. julija bo zagorela električna luč v Ribnici pri Pivki. Zgradili so 1300 m daljnovođa, trafo postajo, in ker je vas zelo raztresena, tudi več kot 4 kilometre omrežja nizke napetosti. Pri teh delih so porabili tudi 173 drog (vsak stane 8 tisoč din). Prostovoljno delo pa so opravili kmetje in Elektro Sežana.

Posrtnica in Ribnica sta bili zadnji vasi na območju Elektro Sežana, ki sta bili brez elektrike.

L. L.

Dan šoferjev in avtomehanikov v Sežani

Silovito hupanje v nedeljo dopoldne je marsikatero Sežančana privabilo na pločnik ali k oknu. Skozi mesto je namreč vozila kolona motornih vozil, ki je s hupami oznanjala praznik šoferjev in avtomehanikov.

O 13. juliju, Dnevu šoferjev in avtomehanikov, je na slavnostni seji odbora podružnice ZSAM, ki je bila neposredno po povorki, govoril član odbora Ljubo Majerič. Potem, ko je evociral spomin na 13. julij 1943, ko so prve motorizirane enote NOV sodelovale

v bitki za osvoboditev Zužemberka, je podal še kratek pregled organizacijskih in delovnih uspehov združenja. Glede bodočih nalog je tovariš Majerič dejal: »Odbor podružnice ZSAM si bo prizadeval, da bi vsi člani vložili še več sil za lastno vzgojo in za vzgojo mlajših šoferjev in avtomehanikov, za izboljšanje prometne discipline in za spoznavanje tehničnih novosti.«

Na seji so za častne člane združenja imenovali Alfonza Grmek, sekretarja občinskega komiteja

ZKS, Mirota Jelerčiča, predsednika OO SZDL in Bogdana Bukovca, direktorja Jadrana iz Sežane, medtem ko so Viktorju Kočvarju in Benediktu Volku podelili zlato, Romanu Colji in Giuliju Cenedeseu pa srebrno značko. Petim članom so izročili pismeno priznanje.

Seja ni mogla mimo drugega dela akcije »Na cesti nisi sam«, ki je v polnem teku in je namenjena vzgoji šoferjev motornih vozil in mopedistov. Člani so bili tudi pozvani, naj bi se resno pripravljali za pridobitev višje kvalifikacije. Po seji so člani ZSAM položili venec pred spomenik padlim borcem.

VSE O VARNOSTI PROMETA

V Postojni, Pivki in Prestranku so te dni predvajali dva kratka filma: Naslednji boš ti in Zadnji tovor, namenjena vsem koristnikom cest, predvsem pa voznikom. Predstave si je ogledalo več kot 2800 obiskovalcev, ki z zanimanjem sledijo tudi številnim diapozitivom v zvezi s prometno varnostjo.

Posebna komisija pri OBLO Postojna pa skrbi za razne prireditve in kar najbolj učinkovite oblike vzgajanja državljanov v cestno-prometni disciplini, medtem ko bo postojnsko Združenje šoferjev in avtomehanikov s sodelovanjem AMD Postojna pripravilo nekaj izložb o prometni varnosti in predavanja za voznike motornih vozil.

Br

SPREHAJALČEVI ZAPISKI

Pota hudomušnega satelita

»Ča je silna Londra kontra Splitu gradu,« pravijo v Tijardo-vicevi opereti »Mala Florammy«, Koprčani pa bi mogli z vse večjo pravico kakor Splitčani o Londonu dejati: »Kaj je silna Anglija nasproti Kopru!« Dvomite? Pa mi povejte: »Ali ima Anglija satelit?« Na svetu ga imajo samo trije: Sovjetska zveza, Združene države Amerike in — Koper. Anglije med njimi ni.

Je sicer že res, da ima Koper enega samega, je pa zato toliko imenitnejši, saj se vozi v njem ljudje, v ruskih in ameriških pa le opice, psičke Lajke in Micky-miške.

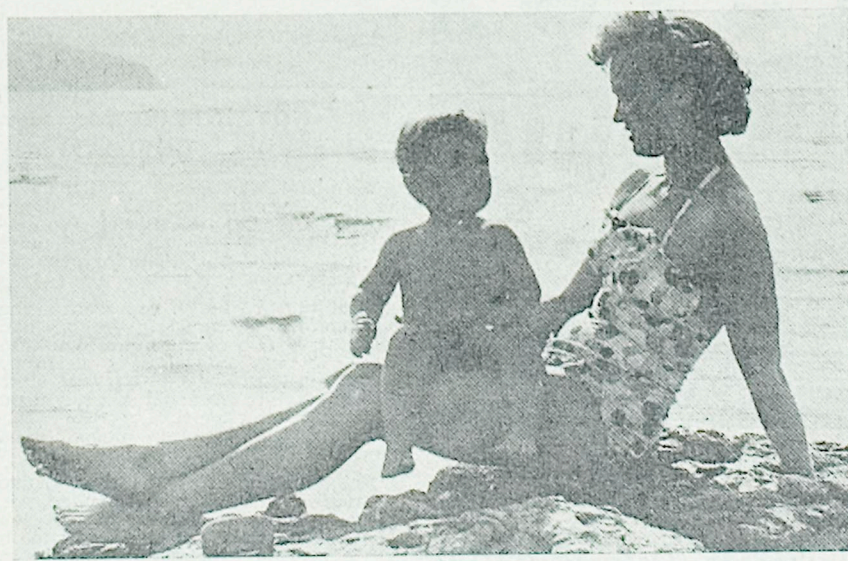
Zaradi tega mu tudi ne smemo zameriti, če krene kdaj z določene krožnega tira. Nekaj dni je ubiral sploh nepreračunljiva pota. Kaj ga je napotilo na tako »skrenitev z linije«, astronomi še niso dokončno ugotovili. Pravijo le, da so bili tega krivi objektivni in subjektivni razlogi. (Običajna formula za opravičilo vseh vrst polomij.)

Ker so pa astronomi mislili, da je satelit za vselej spremenil pot, so izračunali njegove nove časovne lege in jih svetu na vpogled približali na železne drogove. (Le končni drog v Smedeli so pustili brez formul za dokaz, da ima pravilo lahko tudi izjemo.) Toda glej! Trmasti satelit je čez nekaj dni krenil tudi z novega tira in na drogovi napisan časovne lege so postale prav tako malo vredne kakor mačji ništrc.

Zdaj kroži koprski satelit deloma po izračunanih in deloma

po neizračunanih časovnih legah. Tako moraš pravi čas uganiti kakor številko sreče v loteriji. Je pa njegova muhavost včasih tudi prav simpatična. Tako na primer, ko krene okoli 20.21 (tabla kaže 20.4) izpred avtobusne postaje proti Smedeli, kjer počaka pred bifejem, da odidejo Seme-delci peš v mestni kino, potem jo pa okoli 21. ure pobriše prazen za njimi s hudomušno mislijo v sebi: »Pa sem vas le pustil na cedilu, kinezarji.«

Pa recite, če to ni res pristržno simpatično. Sprehajalec

Poletni motiv — proti večeru v izolskem kopališču: sinko je radoveden, zakaj je letos tako nestalno vreme in hlad v večernih urah

Večji fizioterapevtski oddelek v Izoli

Končno je tudi fizioterapevtski oddelek izolske bolnišnice dobil ustrezne prostore v adaptirani stavbi, kjer je doslej temu namenu služil en samcat tesen prostor. Kot znano, si je fizioterapija s sodobnimi metodami zdravljenja pridobila velik ugled in je posebno za rehabilitacijo bolnikov, ki zapuščajo kirurški oddelek, ali bolnikov, ki se zdrav-

vijo za paralizo, nepogrešljiva.

Slavnostna otvoritev novih prostorov fizioterapevtskega oddelka, ki ima tudi oddelek za elektroterapijo z najsodobnejšimi aparati za obsevanje in vrsto drugih aparatov za najsodobnejše metode fizioterapevtskega zdravljenja, je bila preteklo soboto v prisotnosti predstavnikov okraja in občine ter najuglednejših zdravstvenih delavcev. Med njimi je bil tudi predsednik sveta za zdravstvo LRS Niko Šilih. Velja pripomniti, da je v fizioterapevtskem oddelku tudi majhen stacionarij s 16 posteljami za rehabilitacijo bolnikov izolske bolnišnice.

Kaj pravijo drugod...

MLADINSKE AKCIJE NE BO!

Pretekli teden so mladinci na več krajih zaključili prostovoljne delovne akcije; na avtocesto je odšla I. celjska srednješolska MDB, z nje pa se je vrnila brigada »Cvetke Jerinove«. Avgusta bodo odšli v Kranj mladinci in mladinke, pred dnevi pa bi morali na cesti v Logarsko dolino zasadi lopate prvi brigadirji. Toda to se ni zgodilo in upravičeno vprašujemo — zakaj.

Za akcijo v Logarsko dolino se je prijavilo okrog 150 mladincev in mladink, ki pa so tik pred odhodom zvedeli, da njihove akcije ne bo. Dolga dva meseca se je Okrajni komite Ljudske mladine pogovarjal z investitorjem — Upravo za ceste LRS, tehnično sekcijo v Celju — in ves ta čas ni bilo niti besede o tem, da na cesti ni pogojev za mladinsko delovno akcijo. Ko pa je bil štab ustanovljen, ko je bilo 150 mladincev in mladink pripravljenih, da odidejo na delo, je Uprava za ceste ugotovila, da nima dovolj strokovnjakov, da ni pogojev, skratka, da delovne akcije ne bo. In posledica? 150 mladincev in mladink je ostalo doma, prepričanih, da se je nekdo z njimi pošalil. Dokaz — ko so zbirali prijave za akcijo na Mariborski cesti, se je od brigade, ki je bila namenjena v Logarsko dolino, prijavilo le pet oseb.

DOLENJSKI LIST

STARSEM IN SOLAM!

Tovariš urednik! Naš list je pred kratkim opozoril na vzgojne naloge do otrok, ki delajo škodo na motor- nih vozilih po cestah. K temu še nedavni dogodek s ceste čez Gorjance na ovinku pri cestarski hiši nad Badovincom. Kakih osem otrok, ki so pasli živino, se vsuje na cesto, ponujajoč šopke gozdnih jagod. In to tako vsiljivo, da moraš paziti, da ne pride do nesreče! Ker imam lepše jagode doma in se mi mudi, vozim počasi dalje. Nenadoma čutim, da je prišel kamen v avto. Brž ustavim in vidim, kako nekaj vsiljivec zbeži v gozd, na avtomobilu pa je vidna poškodba. Gre torej za nadlego s pretno represalijo, če ne kupiš!

-ab

Po telefonu na 170

KOPER 287: V ponedeljek so se sestali v Kopru člani pripravljalne komisije okrajne zveze za telesno vzgojo, ki so zastopali občine Koper, Hrpolje in Postojna. Propagandna komisija ima osnovno nalogo, da poskrbi za živahnost družabno življenje v športnih društvih in organizacijah.

KOPER 16 in 243: Preteklo nedeljo je prenočevalo v koprskih hotelih 42 tujih in 183 domačih turistov: v hotelu Triglav 133 domačih, 38 pa tujih državljanov, pretežno Avstrijcev; v hotelu Galah 50 domačih in 4 tuji gostje.

KOMEN 6: KZ Komen ima že 58 glav plemenske živine, ki jo je začela nakupovati meseca maja. Da bo prekrnila toliko goveda, bodo posejali 2 ha pitnika in ga enilirali. Silosa v skupni kapaciteti 200 kvadratnih metrov so zgradili v lastni režiji in s tem prihranili čedno vsoto denarja. Zadruga namerava z vinogradniškim traktorjem, ki ga je kupila pred kratkim, zgrajati 2 ha zadrzne zemlje in posaditi 6000 tetrarovih cepljenk. Sedaj imajo že 4 ha vinograda. Če bi imeli dovolj sredstev, bi se lotili 20 ha zemlje, deloma v kooperaciji, in zasadili trte. Upajo, da bodo to zamisel še uresnili.

LOKEV 10 a: KZ Lokve je pred nekaj dnevi pregledala ves rodovnik plemenske živine ter odpravila nekatere pomanjkljivosti. Kakih 50 telic in krav so na novo sprejeli v rodovnik in to v vaseh, kjer je bila ta služba doslej najbolj zanemarjena. To kaže, da kmetje prihajajo do spoznanja, da je rodovniška služba koristna. Posebna komisija je tudi tetovirala 60 telet rodovniških krav.

SEŽANA 3: 11. t. m. sta dve ekipi zavoda za TBC Golnik začeli v sežanski občini fluorografsko akcijo. Zajemla bo okrog 13.000 oseb, ki so dopolnile 19 let starosti. Silkanje pljuke je po odloku OBLO obvezno, stroški pa gredo v breme občine in ZSZ. Po načrtu bo akcija zaključena 25. julija. Občinski ljudski odbor se je odločil za to množično akcijo, ker je vsako leto več obolenj za TBC.

KOMEN 3: Podjetje Aluminij v Komnu ima vedno lepše možnosti razvoja. Razen drugih pogodb, ki jih je sklenilo v zadnjem času, bo podjetje izdelovalo aluminijaste prtljajnice za tovarno Tomos v Kopru.

VREMSKI BRITOF 3: Dela za adaptacijo novih šolskih učilnic v Vremskem Britofu so iz objektivnih razlogov nekoliko zaostala in bo moral rudnik črna greda premo pihetiti z izpolnitvijo svoje obilube, če naj bodo šolski prostori pripravljeni do začetka šolskega leta.

Ljudska univerza - tribuna delavskega izobraževanja

Uspešno izpolnjen program koprške Ljudske univerze za preteklo poslovno obdobje je nedvomno rezultat načrtnega in doslednega dela vodstva, ki je z izpolnjenimi metodami izobraževanja uspelo pritegniti širok krog slušateljev iz podjetij in ustanov. Najbolj pomembno vlogo je imela vsekakor šola za družbeno upravljanje, ki jo je obiskovalo 219 slušateljev, članov delavskih svetov in upravnih odborov gospodarskih organizacij iz koprškega in goriškega okraja, medtem ko je šola za strokovno izobraževanje končala 47 oddelkovodij in delovodij iz vseh panog gospodarstva. Pomemben je bil tudi tečaj za kinooperaterje, ki ga je obiskovalo 18 kandidatov, precej neredno pa so se udeleževali prijavljenci tečajev za tuje jezike: angleščino, francoščino, italijanščino, esperanto in nemščino. Od vpisanih 116 kandidatov je ob zaključku tečaja uspešno opravilo izpit namreč komaj 44 tečajnikov. Z vso resnostjo so spremljali predavanja izredni študenti prvega letnika pravne fakultete, saj je šest kandidatov že opravilo predpisane izpite, 12 kandidatov pa je redno obiskovalo pripravljalni tečaj. Zelo pomemben je bil tudi tečaj za predavatelje vaških aktivov za predmete družbenega upravljanja; razen tega pa velja omeniti še pomoč LU pri organiziranju raznih seminarjev in tečajev na podeželju, posojanje filmov in drugega gradiva. Svoje organizacijske sposobnosti pa je dokazala koprška Ljudska univerza tudi izven svojega delovnega področja, saj so v Pulju vrnoro organizirali pod okriljem tamkajšnje delavske univerze seminar za modno krojaštvo.

Ker je dobil tudi goriški okraj svojo Ljudsko univerzo, ki bo začela z delom že letos, bo koprška Ljudska univerza lahko osredotočila pozornost našemu okrajnemu področju. Program koprške Ljudske univerze za leto 1960/61 je izredno obsežen in sega tudi na področja, ki doslej tukaj niso bila zastopana. Najprej pa velja omeniti ustanovitev politične šole, ki bo začela z delom 1. oktobra, zaključena pa bo 31. januarja prihodnje leto.

Vodstvo koprške Ljudske univerze je posvetilo v svojem programu posebno vlogo strokovnemu in splošnemu izobraževanju, saj bo razen predavanj za I. in II. letnik pravne fakultete še pripravljali tečaj za sprejemne izpite za pravno in ekonomsko fakulteto, začetni stenografski tečaj, jezikovni tečaji in podobno.

Novost je tudi tehnični servis in servis za izposojanje filmov in drugega učnega ter znanstvenega gradiva. (bb)

Med novimi knjigami in revijami

Evan Hunter:

DŽUNGLA V RAZREDU

Zepna knjiga Skoljka. Zadnja leta lahko beremo o pojavih mladinskega kriminala v Ameriki. Roman »Džungla v razredu« je bolj kot kritika ameriške družbe pretresljiv pogled v življenje podivjane in sami sebi prepustene mladine, pri kateri gre po vodi vse vzgojne metode. Knjiga, ki se nadvse tragično konča predvsem za tistega, ki stori vse, da bi prevzgojil podivjani razred, odpira problem, nad katerim se bodo bralci lahko zamislili, saj ni to samo problem ameriške družbe, ampak je pravzaprav problem iztirjene mladine kjerkoli po svetu.

Erich Kästner:

35. MAJ

Delo je izšlo v knjižnici Sinjega galeba. 35. maj je čudovita pustolovska zgodba, ki ti pove, da bi bilo življenje zelo neumno, če bi bil vsak dan praznik. Mladi Konrad potuje skozi Deveto deželo, ki ne pozna več zastarelega nazora, da mora človek delati, če hoče živeti. V tej Deveti deželi je vse avtomatizirano, drevesa dajejo že kuhane ali pečene jedi, košiči pa so take, da vlečejo za seboj ponve in na željo takoj znesejo ocvrta jajca z gnatjo. Povest je polna vseh mogočih vsakdanjih nevednosti in pretiranih človeških želja. Povest je prevedel Rudolf Kresal.

NAŠA SODOBNOST, ŠTEV 7

Iz vsebine:

Josip Vidmar: Slovenska poezija; Jože Udovc: Melodija na četrty struni; Glas, ki v njem prebiva; Andrej Hieng: Samota; Lojze Krakar: Prevodi iz Poljske ženske lirike (pesmi Marie Pawlikowske, Kazimiere Illakowiczowne, Wislawe Szymborske, Malgorzate Hillar in Julie Hartwig); Henri Lefebvre: O »celovitom človeku«; Slavko Jug: Gora na srecu; Slep od rojstva.

OBRAZI: Janez Trdina I (Dušan Moravec); Zemlja na zahodu (Ivo Ju-

vančič); RAZGLEDI: Sistematika v glasbi I (L. M. Škerjanc); RAZGOVORI: Pisatelj in sodobnost (Lojze Krakar).

MED KNJIGAMI: France Onič, Luči na obali (Mitja Mejak); Finžgar in Pahor o svojem otroštvu (Danica Zupancič); Matevž Hacc, Komisarjevi zapiski (France Vurnik); GLASBA: Dr. Dragotin Cvetko, Zgodovina glasbene umetnosti na Slovenskem, II. knjiga (Janko Grille); ZAPISKI: K prevodom iz Poljske ženske lirike (L. Krakar).

MARIBORSKA OPERA V KOPRU IN PIRANU

Opera SNG iz Maribora je 9. in 10. julija gostovala v Kopru in Piranu s Smareglievo opero »Istrska svatba«. Kot je znano (o uprizoritvi smo že poročali ob premieri v Mariboru), je skladatelj svoje delo posvetil istrskemu mestecu Vodnjanu, s svojim delom pa je v italijanskih kulturnih krogih našel na nerazumevanje. Po uprizoritvi v Jugoslaviji so se odločili tudi v Italiji za radijsko izvedbo »Istrske svatbe«, baje pa bo tudi prišla na repertoar italijanskih opernih hiš. Uprizoritvi v Kopru so prisostvovali med drugimi tudi gostje iz Trsta, Furlanije in Benečije ter nekateri italijanski politični in kulturni delavci ter novinarji.

KATARINA VALENTE NE BO PELA V JUGOSLAVIJI

Pogajanja, ki jih je vodil Jugokonzert za nastop znane italijanske pevke Katarine Valente v Beogradu, Zagrebu in Kopru, so se izjalovila, ker ni na razpolago dovolj deviz. En sam nastop te pevke bi namreč stal 1.000 dolarjev. Namesto v Jugoslavijo je odpotovala pevka te dni na turnejo po Španiji in Portugalski.

GLASBENE IZDAJE ZA MLADINO

Zveza prijateljev mladine Slovenije je izdala izbor otroških pesmi Janeza Bitenca pod skupnim naslovom »Naša četica koraka«. Zbirka obsega 24 otroških pesmi in priročnik za glasbeno vzgojo otroka v predšolski dobi. V predgovoru avtor priporoča zbirko predvsem vzgojiteljem v otroških ustanovah, v glasbenih vrtcih na nižjih glasbenih šolah in nižjim razredom osemletk. Besedilo ponazarjajo ilustracije Rože Piščančeve.

Druge izdaja je album Janeza Kuharja »Na otroškem igrišču«. Ciklus pesmi za (enoglasni) otroški zbor in klavir na besedilo Stane Vinšek. Ciklus obsega 8 kratkih pesmi, od katerih so nekatere izvajali na letošnjem festivalu otroških pesmi v Beogradu, kjer so bile tudi nagrajene.

KNJIGE SLOVENSKE MATICE

Letošnja knjižna zbirka Slovenske matice je posvečena Primorskemu. Temelj ji je Melikova geografska knjiga, ki dopolnjuje avtorjevo monografijo o Sloveniji. Ob njej stojijo publikacije umetniške narave: knjiga Franceta Steleta »Umetnost v Primorju«, roman Alojza Rebule »Senčni ples« in novelistična zbirka Borisa Pahorja »Na sipini«. Steletova knjiga obnavlja bogato in pisano preteklost umetniških dosežkov in stremeljenj na Primorskem, tržaška pisatelj Pahor in Rebula pa znova pričata o živosti našega kulturnega poslanstva tudi onstran meje. To zasluži vsekakor veliko pozornost ob podatku, da je to sedma Pahorjeva in tretja Rebuleva knjiga v zadnjem času.

ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ OTROK IN DRUŽINA ★

ČE BI MALI BORUT PISAL KNJIGO O VZGOJI OTROK

Razmišljanja ob drobnih dogodkih

• Verjetno se vam zdi nadnaslov nemogoč in celo malce smešen, vendar sta me na to misel napeljala dva drobna dogodka pri nas v Kopru, potem pa še kratka beležka v nekem časopisu. Koprski zgodbičci vam povem danes, sposojeno beležko pa prihodnjic. Vse tri pa so vzbudile razmišljanje, kako nas tudi otroci lahko učijo vzgoje.

RDEC VANILJEV SLADOLED

Vroč poletni dnevi, ko se držijo ljudje doma ali pa se namakajo v slani vodi in pražijo na soncu. V mali kavarnici je vrsta za sladoled. Veliki in mali si želijo ledeni tulec z okusom limone, čokolade, jagod ali vanilje. Tudi dvanajstletni Borut stoji v vrsti in za roko drži mlajšega brata. In bratec kot bratec, navajen, da se vsa družina suče okoli njega, da vedno dobi, kar želi. Večkrat ponavlja: »Hočem vaniljo, ali mi boš kupil vaniljo?« Potrpežljivi Borut pričuje v čaka, da pride na vrsto.

Ko sta prišla na vrsto, je bil postrgan zadnji kanec vanilje iz hladilnika. Kaj zdaj? Kar predstavljala sem si Borutovo pojasnjevanje in trmasto bratčevo cepetanje. Pa ni bilo tako, Borut se ni zmedel niti za hip, sprejel je dva tulca jagodovega sladoleda in enega dal bratu. Se preden je malček uspel protestirati, je Borut mirno rekel: »Danes je pa vaniljev sladoled rdeč.« Bratec je kar zablestel od sreče in navdušeno lizal sladki led.

• Vprašala sem se, kateri odrasel — oče ali mati — bi tako enostavno in mirno rešil vprašanje vaniljevega sladoleda in ne bi izzval otrokovega protesta, negodovanja in celo joka. Borut nam ni pokazal samo iznajdljivosti, ampak dal tudi vzgojni poduk.

VRSTA PRED GUGALNICO

Nasproti naše hiše je preprosto otroško igrišče. Gugalnici sta samo dve in še od teh je večkrat katera pokvarjena. Pogosto se zgodi, da je pred njima vrsta. Večji otroci čakajo sami, manjši so v spremstvu staršev. Pravkar je bilo na vrsti dekletce v trifoletni obleki z naskrobljenim spodnjim krilom. Mama je bila posadila na gugalnico in zaljubljeno ogledovala, ko jo je poganjala. Zdi se, da sta obe z mamo pozabili na vse okoli sebe. Otroci so se prestopali v vrsti, nekateri so odšli, molčali so in se grdo držali. Prešlo je že deset minut, dekletke pa se je še vedno gugal. Dvanajstletni Borut, ali kakorkoli se je že imenoval deček, podobno tistemu iz zgodbe okoli sladoleda, je potrpežljivo stal v vrsti in držal za roko sestro, ki se je nemirno prestopala in pogledovala brata, kot bi ga prosila, naj vendar

kaj ukrene. Minilo je še dobrih pet minut. Dekletce na gugalnici je kar vriskalo in mama se ji je smejala.

Takrat je Borut stopil k mami in zelo vljudno rekel: »Tudi moja sestra bi se rada gugal. In še toliko nas je v vrsti. Vaša ima že dovolj. Naj se zdaj malo poigra, potem pa bo spet lahko na vrsti. Pazil bom na red, nihče ne bo dolgo!« Mama ga je pogledala očitalno in užaljeno, nekaj je godrnjala o nevezgojenih otrocih. Takrat so se začeli oglašati tudi drugi, zato je prišla svoje dekletce in izginili sta z igrišča.

Borut tega ni opazil, držal pa je besedo. Ko so se že vsi gugal, je z očmi iskal dekletce in njeno mamo, da bi jo ponovno povabil na gugalnico. Se le ko ju ni mogel najti, je prepustil gugalnico otrokom, ki so pravkar prišli.

• Tisti hip se mi je zdelo, da je mali Borut imel nazorno predavanje o pravičnosti, nesebičnosti in tovarštvu in da je s tistimi nekaj vljudnimi besedami povedal, da morajo starši sebe in svoje otroke naučiti, ad je igrišče last vseh.

Novo revije

NAŠA ŽENA, ŠTEV. 6

Iz vsebine: Tilka Blaha: Širše osnove strokovnega izobraževanja; G. G.: Politični in gospodarski pregled; Ob obletnici smrti A. Ocepkeve. Zarja Pahor: Skrb za otroke v Mariboru; Z obiska pri Mariji Pušnikovi v MTT; Meta Sever: Z obiska v BiH; P. R. Lang: Prvo srečanje; Dr. M. Bedenič: Kako izbirati zakonskega tovariša; Inž. Miha Ogorevc: S poti po Holandiji; Novi filmi; Nove knjige; Zapiski o pomenu; Roman; Zanimivosti; Kozmetika; Iz dispanzerja za žene; Zdravniški odgovori; Gospodinjstvo; Vrtinar; Moda.

Model poletne obleke, ki nam razen znanih letosnjih modnih zahtev — ozkega krila in širokega pasu — prinaša še novost: globoko odprta kimono rokava. Za vroče dni je zelo praktično

SNG TRST 11 DNI NA TURNEJI PO PRIMORSKI

Uspela gostovanja

Ta mesec bi lahko na vrata naše zaklenjene dvorane v Trstu napisali »Gostujemo!«, da bi odvrnili sum tistega, ki bi si mislil, da smo si predčasno privoščili brezskrbne počitnice.

Junija smo zaključili našo redno XV. sezono, a še pred uradno proglasitvijo oddiha smo odšli na gostovanje v razne kraje Primorske. Tako smo uprizorili dramatisacijo »Dnevnik Anne Frank« v Hrpoljah, v Pivki, v Ilirski Bistrici, v Postojni, v Komnu, v Sežani, — Tavčarjevo komedijo »Nicky — zlati deček« v Ilirski Bistrici in Sežani, — Kreftovo dramo »Balada o poročniku in Marjutki« pa v Lokvi, v petek, 15. julija pa jo uprizorimo še v Dutovljah in v soboto, 16. julija, v Tomaju. S tem bo naša turneja zaključena.

To je bilo 11 dni trdega dela potujočega gledališča. Tega smo že vajeni, saj nas že 15 let ve-

žejo gostovanja na razne kraje, v zadoščenje pa nam je, da nas občinstvo povsod rado sprejme. Ne branimo se ne težav ne neprimernih odrov ali mrzlih dvoran, igrali smo že v najrazličnejših, tudi zasilnih prostorih, ker se zavedamo, da ni naše umetniško poslanstvo igrati le za premiersko ali razvajeno občinstvo, temveč za vse tiste, ki si žele gledališke umetnosti. Zanimivo je, da smo najbolj iskrene ljubitelje gledališča našli zelo pogosto prav med nerazvajenim občinstvom majhnih vasi. Dokaz za to so nam bili navdušeni obrazi takih gledalcev in njihov vabeči pozdrav: »Ne pozabite nas, pridite še!« Zelo radi in veselo odhajamo v take kraje, nepozabna sta tak sprejem in slovo, kot je nepozaben lanskeletni sprejem koroških rojakov, h katerim nas pelje tudi letos naša turnejska pot. Adrijan Rustja

Posnetek z enega izmed seminarjev koprške Ljudske univerze za družbeno upravljanje

RAZPISI

Po členih 33, 244, 431, 432, 433 in 434 Zakona o javnih uslužbencih (Ur. list FLRJ 53/57) in člena 13 Zakona o Višji pomorski šoli v Piranu (Ur. list LRS 23/60)

razpisuje

razpisna komisija Pripravljalnega odbora za ustanovitev Višje pomorske šole Piran na Višji pomorski šoli v Piranu naslednja uslužbena mesta:

1. Direktor Višje šole.

Pogoj: Visoka pomorska strokovna izobrazba in najmanj 10 let prakse v pomorstvu, pomorskem gospodarstvu in pomorskem šolstvu.

2. Honorarni profesorji ali predavatelji Višje šole za predmete:

a) Sodobna pomagala navigacije ter praktična navigacija in navigacijska astronomija.

Pogoj: Visoka pomorska izobrazba z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

b) Osnove elektronike in Osnove elektrotehnike.

Pogoj: Inženir elektrotehnike z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

c) Pomorski ekonomski zemljepis in Nauk o pomorskih tovarih.

Pogoj: Visoka pomorska strokovna izobrazba z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

d) Uvod v pravne vede in Osnove pomorskega prava.

Pogoj: Diplomirani jurist z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

e) Matematika.

Pogoj: Inženir z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

f) Tehnična mehanika in Nauk o trdnosti.

Pogoj: Inženir z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

g) Mehanska tehnologija.

Pogoj: Inženir z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

h) Tehnologija goriva, maziva in vode.

Pogoj: Inženir z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

i) Tehnično risanje.

Pogoj: Inženir z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

3. Profesor ali predavatelj Višje šole za predmet Pomorska in sinoptična meteorologija.

Pogoj: Visoka pomorska izobrazba z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

4. Profesor ali predavatelj Višje šole za predmet Politična ekonomija.

Pogoj: Visoka izobrazba z najmanj desetimi oziroma petimi leti prakse.

5. Honorarni profesor srednje šole za predmeta Angleški jezik in Italijanski jezik.

Pogoj: Diplomirani filozof — profesor srednje šole.

6. Tajnik šole.

Pogoj: Pravna fakulteta ali popolna srednja šola s petletno prakso v upravnih stroki in opravljen strokovni izpit.

7. Administrator.

Pogoj: Absolvent administrativne šole ali osemletke z daljšo prakso.

8. Honorarni računovodja.

Pogoj: Popolna srednja šola, daljša praksa in opravljen strokovni izpit.

9. Snajlka.

Reflektanti morajo svoji prijavi priložiti diplomu, spričevalo o opravljenem strokovnem izpitu, dokaz o praksi ter življenjepis, v katerem naj navedejo tudi strokovna in znanstvena dela, če jih imajo.

Rok razpisa do 5. avgusta 1960.

Višja pomorska šola Piran bo v prvih dveh semestrih poslovala kot dopisna šola ter bodo slušatelji študirali v času vkrcanja na ladja.

Prijave na razpis s prilogami naslovite: Splošna plovba — Pripravljalni odbor za ustanovitev Višje pomorske šole (tovariš Janez Koselj) — Piran.

Piran, dne 15. julija 1960

Pripravljalni odbor za ustanovitev Višje pomorske šole

PIRAN

— Razpisna komisija —

Na osnovi »Odloka o načinu izvedbe razpisa in o pogojih razpisa za vpis v višje strokovne šole« (Ur. list LRS 13/60) objavljamo

RAZPIS

za sprejem rednih slušateljev v Višjo pomorsko šolo v Piranu za šolsko leto 1960/61

1. a) V prvi letnik navigacijskega oddelka šole bo sprejetih do 30 (trideset) slušateljev.

b) V prvi letnik strojnega oddelka šole bo sprejetih do 30 (trideset) slušateljev.

2. Na šoli se izobražujejo samo redni slušatelji.

3. Studij na šoli traja dve leti. Prva dva semestra študirajo slušatelji v času vkrcanja na ladja ter tako povezujejo teorijo s prakso.

4. V šolo se lahko vpišejo: V navigacijski oddelki šole se lahko vpišejo tisti, ki so dovršili navigacijski odsek pomorske srednje šole ter opravili izpit za poročnika trgovinske mornarice.

V strojni oddelki šole se lahko vpišejo tisti, ki so dovršili odsek pomorske srednje šole ali tehnično strojno šolo ter opravili izpit za pomorskega strojnika III. razreda. In tisti pomorski strojniki III. razreda, ki nimajo predvidene šolske izobrazbe, imajo pa tri leta prakse v tem nazivu, če opravijo sprejemni izpit.

5. Kandidati, za katere je pogoj sprejemni izpit, bodo opravili sprejemni izpit iz predmetov: matematika, fizika, tehnično risanje z opisno geometrijo — v obsegu srednje tehnične šole.

6. Kandidati morajo vložiti pravilno kolkovane prošnje, t. j. 50 din na prošnjo in 30 din na vsako prilogo, do 1. septembra 1960 ter jih nasloviti na: Pripravljalni odbor za ustanovitev VPS — Splošna plovba Piran (tov. Franc Potočnik).

7. Prošnji je treba priložiti:

a) kratek življenjepis

b) Spričevalo o dovršeni pomorski srednji šoli

c) Spričevalo o opravljenem izpitu za poročnika trgovske mornarice oziroma pomorskega strojnika III. razreda

d) Potrdilo o praksi — za kandidata, katerim je praksa pogoj.

8. O rezultatu razpisa bodo kandidati pisмено obveščeni.

9. Kandidati, ki glede prakse ali opravljanja strokovnega izpita izpolnijo pogoje za vpis šole v mesecu septembru, se lahko vpišejo pogojno.

Piran, dne 1. julija 1960

Pripravljalni odbor za ustanovitev Višje pomorske šole Piran

Na temelju določil 33., 36. in 37. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list FLRJ, št. 53/57) objavlja razpisna komisija Komunalne banke Koper

RAZPIS

prostih delovnih mest in sicer:

I. DELOVNA MESTA PRI SEDEŽU BANKE V KOPRU

1. MESTO REFERENTA ZA EVIDENCE IN ADMINISTRACIJO V ODDELKU KRATKOROČNIH KREDITOV. Pogoj: Ekonomska srednja šola z 10 leti finančne službe od teh 5 let bančne.

2. MESTO POMOŽNEGA REFERENTA ZA SALDAKONTI INVESTICIJSKIH KREDITOV V ODDELKU DOLGOROČNIH POSLOV. Pogoj: Ekonomska srednja šola s 6 leti finančne ali 4 leti bančne službe.

3. MESTO POMOŽNEGA REFERENTA ZA POSLE KNJIZENJA IN ADMINISTRACIJO V ODDELKU DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA. Pogoj: Ekonomska srednja šola s 6 leti finančne ali 4 leti bančne službe.

4. MESTO PRIPRAVNIKA ZA BANČNEGA USLUŽBENCA. Pogoj: Dovršena Ekonomska srednja šola.

II. DELOVNA MESTA PRI PODRUŽNICI V ILIRSKI BISTRICI

1. MESTO REFERENTA ZA SKLADE V ODSEKU DOLGOROČNIH POSLOV. Pogoj: Ekonomska srednja šola z najmanj 10 leti službe v finančni stroki od teh 5 let bančne.

2. MESTO REFERENTA ZA DRUŽBENO KNJIGOVODSTVO. Pogoj: Ekonomska srednja šola z najmanj 15 leti službe v finančni stroki od teh 10 let bančne.

Prijave po tem razpisu dostavite Komunalni banki Koper v roku 15 dni po objavi.

Primorske PRIREDITVE

PARADA RITMOV IN POPEVK

— izvaja veliki zabavni orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča, sodelujejo znani jugoslovanski pevci in kot gost še član orkestra pariške televizije Vinko Globokar, ki je dobil v letu 1959 znano nagrado »Grand prix« za trombon.

Predstave: v petek, 15. VII. ob 20.30 na Titovem trgu v KOPRU in v soboto, 16. VII. ob 20.30 na prizorišču restavracije Jadran v PORTOROŽU.

ČEŠKI JAZZ-ANSAMBL KARL KRAUTGARTNER

— predstave: v torek, 19. VII. ob 20.30 na pozornici Delamaris v IZOLI in v sredo, 20. VII. ob 20.30 na Puntih v PIRANU.

BERITE IN SIRITE

Komisija za sprejem in odpovedi delovnega razmerja podjetja Elektro-

Koper, Koper

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1 ELEKTROTEHNIK — referent za servisno službo

1 SOFER D kategorije za avtobus

2 VAJENCA za elektroinstalaterja za Elektroservis Piran

2 VAJENCA za elektroinstalaterja za Elektroservis Izola

2 VAJENCA za ključavničarja za Elektrokovinsko delavnico Izola

3 VAJENCE za elektroinstalaterje za Elektroservis Koper.

Pogoj: Pod točko 1 — elektrotehnik — daljša praksa v izvajanju servisne službe t. j. poznavanje vseh vrst porabnikov električne energije.

Pod točko 2 — opravljen izpit za šoferja D kategorije

Pod točko 3 — 4 in 5 pogoj končana osemletna šola in da so domačini oziroma iz bližnje okolice omenjenih mest.

Prošnje s kratkim življenjepisom je treba dostaviti na upravo podjetja Elektro-Koper, Koper do 25. julija 1960.

Barba Vane pravi...

Začne in konča se po navadi moja zgodba doma — zato kar v Koper in v bližnjo okolico. Najprej bi rad pozdravil tistega šoferja avtovlaka, ki je v ponedeljek zaspal za volanom in se nato s svojim vozilom malo sprehodil z glavne ceste v Žusterni pri Moletu na stransko pot prek doline in spet po stranski poti na glavno cesto. K sreči ni bilo prav takrat v tisti dolinici njenih stalnih dnevnih prebivalcev — kopalcev-kvartopircev, katerih glave bi verjetno ne vzdržale pritiska nekajtonskega vozila, če bi se vse to pripetilo le bode pol ure poprej. Mislil sem si, ko sem vse to videl, da je možakar morda to napravil iz same iht, ko pa v zadnjem času vsak dan tolikokrat sliši, da na cesti ni sam...

Šoferji so mi tudi pripravili ljubko kopel, ki je tako razbescela mojo Juco, da ji tri dni nisem smel pred oči in me je gladko prikrajšala za nekaj že tako redkih »špricarjev« — češ, saj si dovolj obrizgan in namočen. In sem bil res — ko sem jo mahal iz Semelede v Koper in je stala na cesti voda — pa ne morsk, ker je bila oseka, marveč prava deževnica, ki s ceste ni našla nikjer odtoka v morje. Bila je nalašč zato tam, da so jo lahko drveči šoferji s svojimi vozili »špricali« celo čez zid ob pešpoti na mirne in nič hudega sluteče državljan.

In ko prideš nato po hudem naliwu, tudi v Kopru nimaš kam stopiti — kakor tudi ne v Postojni pred pošto, ker so tukaj in tam zamašeni odtočni kanali. In če se ti slučajno posreči, da se moraš potem v Kopru poslužiti priročne dabljusti na tržnici (prav tjakaj tudi sodi!), potem moraš zamizati, da se ti želodec ne obrne, takšno lepo sliko in zrcalo upravljavcev tega Clochemerla lahko vidiš tamkaj.

In še sličica »za navrh« — po našem sprehajalcu v prejšnji številki na četrti strani opevana arheološka najdba še danes stoji v Semelede in straši s svojo mrtvaško glavo mimoidoče in mimovozeče. Če je vredna kakšne kritike, pa sami presodite.

Lep pozdrav!

Vaš Vane

Razpis

Komisija za štipendije Okrajnega ljudskega odbora Koper razpisuje za šolsko leto 1960/61 naslednje štipendije:

4 Pravna fakulteta

5 Ekonomska fakulteta

4 Naravoslovna fakulteta — skupina matematika-fizika

2 Naravoslovna fakulteta — skupina biologija-kemija

3 Naravoslovna-filozofska fakulteta — skupina geografija-zgodovina

2 Filozofska fakulteta — skupina romanistika (italijanski jezik)

5 Filozofska fakulteta — skupina sociologija

1 Filozofska fakulteta — skupina primerjalna književnost

1 Tehniška visoka šola — arhitektura

1 Tehniška visoka šola — strojna

1 Tehniška visoka šola — gradbena

1 Tehniška visoka šola — elektro (radiofonija)

1 Tehniška visoka šola — brodogradnje v Zagrebu

2 Višja pedagoška šola — predvojaška vzgoja

2 Višja pedagoška šola — surdopedagogika

2 Višja šola za telesno vzgojo

1 Višja gospodinjstva šola v Grobljah

2 Višja upravna šola v Ljubljani za finančno stroko

2 Srednja ekonomska šola v Ljubljani za finančno stroko (IV. letnik ESS)

1 Višja šola za medicinske sestre v Ljubljani

2 Srednja šola za sanitarne tehnike v Ljubljani

20 Dvojezični oddelki pri Učiteljski šoli v Kopru

Prosilci naj pošljejo svoje prošnje komisiji za štipendije, kolkovane z 250 dinarji državne takse, najpozneje do 1. avgusta 1960. Prošnja mora biti opremljena z naslednjimi prilogami:

1. prepis zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdila o opravljenih izpitih,

2. življenjepis,

3. potrdilo o vpisu v šolo,

4. potrdilo o imovinskem stanju,

5. družinski list,

6. potrdilo o prejetem otroških doklad,

7. potrdilo odbora Zveze borcev oziroma odbora SZDL o političnem zadržanju prosilca.

Mali oglasi

ZAMENJAM TROSOBNO STANOVANJE v Semelede za dvosobnega. Naslov v upravi časopisa.

Zamenjam DVOSOBNO KOMFORTNO STANOVANJE v centru Reke za manjše v Kopru ali Izoli. Informacije pri družini Pegan v Kopru, Budičina 1.

IŠČEM SOBO od 8. do 23. avgusta v Portorožu ali Kopru. V zamenjo nudim sobo v Rogaški Slatini. Interesenti naj se javijo na naslov: Marta Frajman, Zdraviliški blok, Rogaška Slatina.

»LAMA«, tovarna ključavnic in kovinske galanterije, Dekani, sprejme v uk 5 (pet) VAJENCEV za strojno ključavničarsko stroko. Reflektanti naj se javijo v upravi podjetja.

AMD Koper sprejme v službo s takojšnjim nastopom 1 VK AVTOMEHANIKA in 1 K AVTOMEHANIKA. — Plača po dogovoru.

KURILNICA DIVAČA SPREJME NA DELO 2 elektromehnika in 5 mehanikov. Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Stanovanje za samce preskrbljeno.

HLADILNIK HIMO, 60 l, zelo dobro ohranjen, prodam najboljšemu ponudniku. Naslov v oglasnem oddelku Slov. Jadrana, Cankarjeva 1.

OB PRIHODU V TRST ne pozabite obiskati dobro znano trgovino Casa DELL'IMPERMEABILE V ULICI S. NICOLÒ 22. V njej dobite največjo izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, dežnih plaščev, vse vrste vetrnih jopičev, bund, dežnikov itd. po najnižjih cenah. Zagotavljamo, da boste zadovoljni z nakupom v naši trgovini. Kdor dostavi odrezek tega oglasa, dobi poseben popust.

Ko pridete v Trst, napravite zanimiv sprehod od avtobusne postaje po ulici Carducci in Ghega do ulice Cellini št. 2. Ne bo Vam žal, kajti tam je znana manufakturna trgovina »MAGAZZINI ALLA STAZIONE« z bogato izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, po zmernih cenah in za vsak okus. Vaša pot bo poplačana, ako obiščete »MAGAZZINI ALLA STAZIONE«, ulica Cellini 2, nekaj korakov od glavne postaje. Kdor pride s propustnico, ima poseben popust!

PROBLEMI PLAVALNEGA ŠPORTA V KOPRSKEM OKRAJU

Še zmeraj na mrtvi točki

Zdaj smo že sredi poletja, pa vendar je o naših plavalcih kaj malo slišati. Kljub vestranskim zbiranjem, da mora postati plavanje šport št. 1 v koprskem okraju, se zadeva ne premakne z mrtve točke. Kje so vzroki? Ali se nam vsaj v perspektivi obeta kaj boljšega? Vsekakor bi bilo potrebno, da se o teh vprašanih razvije širša polemika. Za uvod smo pripravili nekaj razmišljanj, želeli pa bi, da bi se oglasili k besedi športni funkcionarji iz raznih krajev, predvsem tisti, ki bi lahko dali konkretno pomoč za razvoj te panoge.

OSNOVNI PROBLEM — KADRI

Kakor za vsako športno panogo je tudi za plavanje potrebno, da imamo dovolj sposobnih in poštvalnih organizatorjev in vadiateljev. Glede tega smo na koprski obali popolnoma na tleh. S plavalnim športom se intenzivno ukvarjajo le trije ljudje, dostikrat pa en sam, ki hkrati opravlja vlogo organizatorja in vadiatelja. V takih razmerah je nemogoče misliti, da bi šli na množično učenje plavanja oziroma da bi najbolj talentirane mladince sistematično pripravljali za kvalitetna tekmovanja. Morda bi kazalo za začetek organizirati tečaj za plavalne vadiatelje, saj imamo na koprski obali precej ljudi, ki so pred leti nastopili na kvalitetnih tekmovanjih in bi se zdaj lahko udeleževali kot vadiatelji. V tem pogledu je imela Ilirska Bistrica že nekaj let uspehov. Letos so na primer organizirali plavalno šolo, za katero se je prijavilo okrog 100 mladincev in mladink. Čeprav imajo tudi tam težave, zlasti zaradi tehničnih pomanjklivosti bazena in zaradi hladnega podnebja, pa so vendar na najboljši poti, da postane Ilirska Bistrica močno plavalno središče.

Seveda je praksa pokazala, da glede plavalnih organizatorjev in vadiateljev ne moremo iti na čisti amaterizem. Ljudje, ki bodo nosili glavno breme dela, morajo biti tudi primer- no nagrajeni.

KAKO BO Z OLIMPIJSKIM PLAVALNIM BAZENOM V KOPRU?

Mnogo smo že pisali o tem, kako nujno potrebuje koprski obala olimpijski plavalni bazen. Brez takega objekta si je namreč težko zamisliti organizirano plavalno delo.

V Koprso so zadevo temeljito pre- tresli z vseh strani. Ugotovili so, da izgradnja bazena na morju sploh ne bi prišla v poštev, ker ni primerne lokacije, nevednosti pa bi nastopile tudi zaradi precejšnje razlike med plimno in oseko. Zdaj so se odločili za bazen na suhem in načrti so že v iz- delavi. Menimo, da bi morali takoj ustanoviti komisijo za izgradnjo olimpijskega bazena. Osnovna naloga komisije bi bila zbirati sredstva ter

preko licitacije izbrati podjetje, ki bi zgradilo bazen pod najugodnejšimi pogoji.

Čeprav je izgradnja bazena zelo draga stvar, pa menimo, da ni nemo- goče zbrati ustreznega sredstva. Tako imamo zdaj priložnost, da kanaliziramo sredstva iz »Športne napovedi« za izgradnjo bazena. Nadalje bi morali razviti široko akcijo po podjetjih, ki bi lahko pomagala z denarjem, materialom in uslugami. Nadalje lah- ko pričakujemo pomoč od vseh tistih organizacij, ki so najbolj zainteresi- rane, da zna mladina plavati (pro- svetne), pri čemer bi se lahko obrnili tudi na republiške forume. Morda bi kazalo organizirati tudi denarno na- biralno akcijo pri posameznikih ali pa v obliki obveznosti za prostovoljno delo. Seveda bi imeli tisti, ki bi pri- spevali določeno število prostovoljnih ur, tudi ugodnosti pri uporabi ba- zena.

POMAGAJMO SI TUDI S PROVIZORIJI!

Izgradnja olimpijskega bazena je seveda še daleč. To pa ne pomeni, da moramo držati križem roke. Koprčani imajo svoj »plavalni kotiček« v por- tu pri Zesterni, ki je precej neprim- meren. Toda zdaj so prišli na izvirno zamisel. Fovabili so namreč na go- stovanje mlade zidarje-plavalce iz Renč. Le-ti bodo opravili najnujnejša zidarska dela na portu, v prostem času pa bodo skupaj vadili z doma- čimi plavalci.

Tudi v Izoli se precej resno pri- pravljajo na poživitev plavalnega športa. Kakor nam je znano, name- rava naš zelo aktiven veslaški klub Argo ustanoviti plavalno sekcijo, kar zasluži vso pohvalo. Izbrali so si tudi prostor za zgraditev provizorija. Upajmo, da bo šel po poti Kopra in Izole tudi Piran.

KAJ PA MLADINA?

Prejšnje leto smo imeli na koprski obali kar precej plavalnih priredit- ev z veliko udeležbo plavalcev in tudi rezultati so bili razmeroma zadovo- ljni. Letos je zanimanje med mla- dino nekoliko padlo. Eden od vzro- kov je vsekakor v tem, da zaradi ne- primernih objektov mladina izgublja veselje do sistematičnega gojenja pl- avalnega športa. Druga stvar, o ka- teri smo že pisali, je pomanjkanje vadiateljev. Končno pa je seveda še stvar samega odnosa posameznikov do plavalnega športa. Nekateri nam- reč ne morejo razumeti, da trenutno na slovenski obali ni moč dati nekih posebnih priznanj poštvalnim plavalcem. Ko bo zgrajen bazen, bo zadeva lažja. Imeli bodo brezplačen vstop, brezplačno uporabo vseh na- prav itd. Toda to najbolj kritično dobo je treba preboleti. Res pa je, da bi lahko na primer po napornih treningih organizirali malice za pla- valce.

KAKŠNE PRIREDITVE SE NAM OBETAJO?

Glavna plavalna prireditev na slo- venski obali bo mladinsko prvenstvo Slovenije v vaterpolu. Kolesar pred- videva, da bo prireditev od 29. do 31. julija. Prvotno so jo nameravali organizirati v Piranu, zdaj pa pro- ukujejo možnosti, da bi bil nastop najboljših slovenskih mladih vaterpo-

listov zvečer pod reflektorji v Por- torožu. To zamisel je treba pozdra- viti, saj se bo lahko v Portorožu zbralo precej več gledalcev.

Od drugih prireditvev naj omenimo plavalni dvoboj med koprskimi in goriskimi okrajem, ki bo tokrat ob slovenski obali ter razna srečanja v okviru okraja ter z društvi hrvaške obale. Koprski okraj bo poslal tudi nekaj plavalcev na mladinska in pio- nirska tekmovanja v okviru repu- blike.

Naj ob koncu omenimo, da oblastni organi in organizacije kažejo zmeraj več razumevanja za razvoj plaval- nega športa in da so v tem pogledu perspektive ugodne. Tako je na pri- mer koprski občina že dodelila ne- kaj denarja koprskemu plavalnemu društvu, čeprav so zaradi izgradnje številnih komunalnih objektov precej na tesnem s finančnimi sredstvi.

ODOBJKA

Dvojna zmaga Tržačanov

V nedeljo je bil v Izoli prija- teljski odbojkarski dvoboj med domačim Partizanom in sloven- skim športnim društvom Bor iz Trsta. Gostje so bili dvakrat uspešni. Moški so zmagali s 3:1, ženske pa s 3:2. Medtem ko mo- ška ekipa Izole preživlja resno krizo in smo njen poraz priča- kovali, sta se ženski ekipi precej trdo borili za zmago. Odločilen je bil peti set, v katerem so Trža-

čanke odlično zaigrale in s tem odločile dvoboj v svojo korist. Zlasti je treba pohvaliti odlično igro Pavletičeve na mreži.

PRIZNANJE IZOLČANOM

Odbojkarska zveza Slovenije je priredila skupaj s Komisijo za od- bojko pri Okrajni zvezi za telesno kulturo Koper tečaj za sodnike in vadiatelje odbojke v Izoli. Tečaja se je udeležilo 14 kandidatov. Sodniške izpite je opravljalo 12 tečajnikov, za vadiatelje pa osem.

Komisija za odbojko je dobila ve- liko priznanje za delo tudi s tem, da ji je skupščina Odbojkarske zveze Slovenije poverila izvedbo pokalnega prvenstva v odbojki za člane, ki bo 21. in 22. t. m. v Izoli. Za tekmoval- nje bodo pripravili tri igrišča.

Republiško pokalno prvenstvo za člane se bo pričelo ob 16 na igrišču TVD Partizan Izola. K tekmovanjem so se prijavili: OK Branik Maribor, OK Jesenice, OK Kamnik, OK Poštar Ljubljana, OK Fužinar Ravne na Ko- roškem, TVD Partizan Novo mesto, Mežica, Jelšane, Koper in Izola. Naj- omenimo, da je OK Branik član zve- zne lige, Jesenice so spomladanski republiški prvak, Kamnik pa drugo- plastrani.

bd

KOPRSKI OKRAJ BREZ PREDSTAVNIKA V SLOVENSKI NOGOMETNI LIGI

Tabor - Slovan 1:2

Po visokem porazu Tabora v Ljub- ljani je le malokdo pričakoval, da bodo domačini nadoknadili razliko. Čeprav je bil položaj skoraj brez- upen, se je na igrišču v Sežani zbralo okrog 500 gledalcev, ki so optimistič-

no bodrili domače moštvo. Toda že prvi polčas je pokazal, da v visoko zmago ni upati, saj so bili gostje ena- kovredni na igrišču. Prvi gol je do- segel Slovan v 13. minuti, domači pa so izenačili po Vukmanoviču v 32. minuti.

V drugem polčasu je Slovan začel z močnimi napadi in v 55. minuti je More postavil končni izid. Pozneje je imel sicer Tabor nekaj lepih pri- ložnosti za izenačenje, ki pa jih ni znal izkoristiti. Pri domačih so bili najboljši: Planinšek, Kocjan in Vu- komanovič, pri gostih pa strelec obeh golov More in Zabjak.

Koprski okraj bo torej letos brez zastopnika v slovenski konjski ligi. Mislimo namreč, da skoraj ni prak- tičnih možnosti, da bi se Tabor vr- stil v višje tekmovanje. V primeru, če se Branik uvrsti v drugo zvezno ligo, bo sicer v slovenski konjski ligi še eno mesto prosto. Toda Tabor se bo moral v tem primeru spoprijeti z Nafto, ki pa bo najbrž pretrd oreh za Sežančane. Sicer pa upanje še zmeraj ostane in žoga je okrogla!

Bogdan TOME

OB DNEVU ŠOFERJEV V POSTOJSKI OBČINI

Za prometno vzgojo vseh državljanov

V nedeljo so se v Postojni zbrali šoferji in avtomekaniki, člani postojnske podružnice Zdru- ženja šoferjev in avtomekanikov, da bi proslavili svoj praznik, 13. julij.

Postojnska podružnica šteje 194 članov, t. j. skoraj 90% vseh zaposlenih, in v njej je tudi ne- kaj voznikov motornih vozil iz sosednje cirkuške občine. V zad- njih 4 letih je s pomočjo vodstva podružnice opravilo 131 članov izpite za doseglo ustreznih kvali- fikacij, med njimi pa je 88 do- bilo naziv visokokvalificiranega šoferja. Razen tega je podružnica pod poštvalnim vodstvom Sil- va Bratuža stalno prirejala stro- kovna predavanja in tečaje za člane, da jim pomanjkljivo stro- kovno znanje ne dela težav pri opravljanju njihovih težkega in odgovornega poklica. Ravno to je vplivalo na uspešno vožnjo šoferjev in mehanikov s tistimi prevoznimi sredstvi, ki so že bila ali so delno že amortizirana, ka- kor tudi na to, da so njihova vo- zila vedno skrbno negovana. Ta- ko so člani postojnske podružnice ZŠAM v minulemu letu prevozili

na desettisoče kilometrov brez kakršne koli večje nesreče in go- spodarske škode.

Skrb vodstva podružnice pa je usmerjena tudi v uvajanje cestno prometne discipline vseh držav-

ljanov in so njegovi člani sode- lovali tudi v vseh akcijah »Na cesti nisi sam« s predavanji de- lovnim kolektivom ter šolski mladini.

Br

V nedeljo veslači Slovenije v Izoli

V nedeljo bo v Izoli veslaško prvenstvo LR Slovenije za vse kategorije. Izola ima lepe prilož- nosti za osvojitev prvega mesta, saj bo imela kot domačin prilož- nost, da nastopi z vsemi tekmo- valci.

Medtem se tekmovalci in tek- movalke Arga intenzivno pri- pravljajo ne samo za osvajanje prvih mest, marveč tudi na iz- boljšanje časov. Zlasti marljivo se pripravlja ženski četverec, ki nas bo zastopal na evropskem prvenstvu v Londonu. Huda pre- izkušnja čaka tudi osmerec, ki bo v kratkem nastopil na večjem mednarodnem tekmovanju v Vzhodni Nemčiji.

Republiško prvenstvo bo ve-

ljalo tudi kot izbirno tekmovanje za tradicionalni mladinski troboj Trst—Slovenija—Koroška. Ta tro- boj bo letos v Trstu 31. jul ja.

Glede na skrbne priprave lah- ko pričakujemo tudi močno uve- ljavitve izolskih veslačev na dr- žavnem veslaškem prvenstvu, ki bo 31. julija v Beogradu.

Naj ob koncu omenimo, da so uspehi, ki jih v zadnjem času dosega Argo, plod poštvalne- ga dela tekmovalcev in tekmo- valk ter njihovih vadiateljev Bla- žine in Cilenška. Vso pohvalo pa zaslu- jo tudi podjetja Mehano- tehnika, Delamaris in druga, ki so omogočila svojim delavcem- tekmovalcem udeležbo na jutra- njih treningih.

Jubilej

slovenskih jamarjev v Postojni

V nedeljo so se zbrali v Po- stojni na jubilejni proslavi ob 50- letnici obstoja Društva za raz- iskavanje jam Slovenije jamarji iz vse države, slovesnosti pa so se udeležili tudi številni gostje, predstavniki političnih organiza- cij ter znanstvenih ustanov, ka- kor tudi predstavniki speleolo- škikh organizacij iz Švice, Av- strije, Nemčije, Velike Britanije in Danske. Slovesnost je med drugimi pozdravil predsednik Okrajnega odbora SZDL Koper Gustav GUZEJ, ki je podčrtal vlogo jamarstva pri gospodar- skem in turističnem razvoju na- ših krajev. O tem je v svojih pozdravnih besedah govoril tudi predsednik ObLO Postojna Jože BAŠA.

O razvoju slovenskega jamar- stva je na slovesnosti poročal predsednik Društva za raziska- vanje jam Slovenije dr. Valter BOHINC. Govoril je o delu slo- venskih jamarjev, ki so v času obstoja svojega društva raziskali več kot 2.000 jam in ki so dali glavni prispevek k svetovni sla- vi našega Krasa. Ta velja danes tudi za zibelko speleologije v svetu. Društvo za raziskavanje jam Slovenije pa za eno najsta- rejših tovrstnih organizacij v Evropi.

Na slovesnosti v Postojni so podelili zlate jamarske značke organizatorjem in dolgoletnim raziskovalcem kraškega podzem- lja, prof. Pavlu KUNAVERJU iz Ljubljane, Ivanu MICHLERJU iz Vrhnike, Egonu PRETNARJU iz Postojne, akademikoma dr. Jova- nu HADŽIJU in dr. Albinu SE- LIŠKARJU, ter Franciju BARU in dr. Valterju BOHINCU iz Ljubljane.

Jamarsko slavlje se je v nede- ljo nadaljevalo z jugoslovanskim posvetovanjem o tehniki in po- magalih pri raziskovanju pod- zemlja, v ponedeljek pa so ude- leženci odšli na ekskurzije v Škocjanske jame pri Divači, v Dimnico pri Markovščini ter v brezno Magdalene jame pri Po- stojni.

Bogdan TOME

Radio KOPER

NEDELJA, 17. julija: 8.00 Domače no- vice, 8.05 Kmetijska oddaja: »Kma- lu bo začela obratovati tovarna mlečnega sladkorja v Tolminu«, Krajevne organizacije SZDL za na- predek vasi, Izkušnje drugih — 8.30 Za dobro jutro vam bodo zape- li in zaigrali ... — 9.00 Nedeljska reportaža: »Prijeten oddih« — 9.15 Zabavni zvoki — 9.45 Pojeta Eddie Fischer, Caterina Valente in Ed Townsend — 10.30 Sosednji kralj in ljudje — 11.00 Glasba po željah — 11.00 Poročila — 11.10 Poje ženski zbor Prešeren iz Kranja — 11.30 Simfonični portret Irvinga Berlina.

VSAK DAN je ob 7.15 in 7.40 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 Poro- čila. Poročila so še ob 13.30 in 15.00, ob 15.10 Zabavna glasba, vmes ob- jave in reklame.

PONEDELJEK, 18. julija: 13.40 Kme- tijski nasveti: Za povečanje storilnosti gozdov — 13.45 V ritmu z raznimi ansambli in orkestri — 14.00 S popevkami doma in na tujem — 14.30 Sportni pregled — 14.40 Melo- dije Petra Iljiča Čajkoveškega v pri- redbi in izvedbi za dva klavirja — 15.30 Slovenske narodne pesmi.

TOREK, 19. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Kako obračunati pridelek žitaric po končnem priručniku — 13.45 Odlomki iz oper — 14.30 Mladi mladim na počitnicah (Mladinski zbor osnovne šole iz Kanala) — 14.50 Glasbena medigra — 15.30 Melodije iz filmov.

SREDA, 20. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Kako je z zdravstvenim stanjem živine na Goriškem — 13.45 Zabavna vas bosta Winifred At- well s svojim klavirjem in trio Hotcha — 14.00 Iz operetnega sveta — 14.30 Kulturni zapiski — 14.40 V ritmu polk in valčkov — 15.30 20 minut z domačimi pevci — 15.50 Za- bavni ritmi z pianistom Rene To- uzet.

ČETRTEK, 21. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Zaščita vinogradov — 13.45 Ciganske melodije — 14.00 Glasba po željah — 15.30 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev.

PETEK, 22. julija: 8.45 Pesmi iz bor- benih dni — 9.00 Nedeljska repor- taža: Za naš praznik — 9.15 Zabav- ni zvoki — 13.40 Barčica po morju plava ... spored pesmi za moški zbor — 14.00 Revija popevk.

SOBOTA, 23. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Zaščita oljk je nujna — 13.45 Domači odmevi — 14.30 Pri- morski tednik — 14.45 Robert Far- non s svojim orkestrom — 15.30 Kar hočete ... pisan spored ritmov in popevk za staro in mlado.

v vsako primorsko hišo

BAJKA O NASTANKU VASICE LAŽE PRI DIVAČI

Laže - Laže - Laže

Nedaleč od Divače stoji vas, ki se imenuje Laže. Čudno ime. Pri nas je mnogo vasi, ki se imenujejo Laže, toda ta vas se ne imenuje nič drugače kot prav Laže. To ime pojasnjuje neka legenda. Ko je nadvojvoda Karel odkupil Lipico, da bi na njej uredil vzgajališče za plemenite konje, se je znašel pred nevšečnim problemom: kaj naj stori

z ljudmi, ki so tu stanovali? Hotel jih je nekam preseliti, toda kmetje niso marali s svoje rodnosti in iz vasi. Da bi jih vendarle nekako pregovoril, jim je dunajski vojvoda obljubil, da bo vzel v svojo službo na Dunaj vsakega prvorojenega sina tiste družine, ki se bo prostovoljno izselila iz Lipice. To je veljalo v tistih časih za veliko čast.

LJUBEZNIVO

Pred nedavnim so odprli v Los Angelesu kozmetični salon za starejše dame. V reklamnem prospektu tega salona je bilo moč prebrati tudi tole: »Tudi vi, spoštovana gospa, nas morate obiskati. Mi se nicesar ne ustrašimo.«

AVTO — PODMORNICA

Novi avtomobili v Ameriki ne bodo več imeli ogledal, v katerih lahko vidi voznik, kaj se dogaja za njegovim vozilom. Namesto tega bodo vgrajili na strehi avtomobila periskop. Z novim optičnim sistemom za opazovanje bo dobil voznik preglednejšo sliko o tem, kaj se dogaja za njim, ker mu ne bodo v napotje ljudje ali prtljaga na zadnjih sedežih.

DVOBOJI v XX. STOLETJU

V Parizu so še vedno v modi dvoboji z revolverji, vendar so to »viteško« navado iz prejšnjih stoletij korenito reformirali. Dvobojevalca držita v eni roki revolver, v drugi pa konec dolge vrvi, na katero je privezan balon. Kateri izmed dvobojevalcev prvi zadene balon, ima pravico, da svojem nasprotniku primaje — klofuto.

SLIKALI SO VIRUS POLIOMIELITISA

Ameriška znanstvenika Steward in Fog sta uspela privrati v zgodovini medicine slikati virus poliomielitisa. Ugotovila sta tudi hitrost razmnoževanja tega virusa: samo v času nekaj ur lahko rodi en sam virus več kot sto tisoč virusov.

KILOMETRSKO BRITJE

V svojem življenju si obrije možiki s svojega obraza za 24 kilometrov dlak. To je zadnja ugotovitev angleških proizvajalcev britev.

THE BARCAROLLA

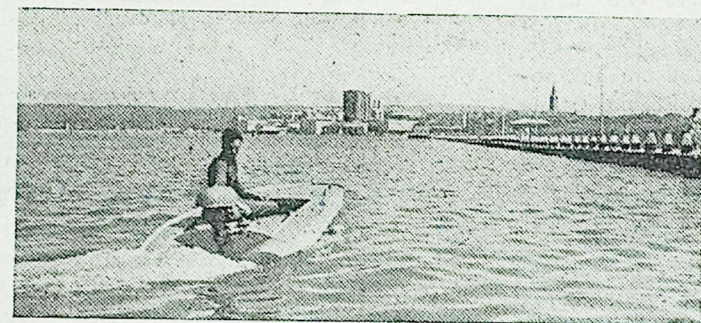
Te dni so osnovali Združenje za zaščito in vzdrževanje beneških gondol. Vendar tega združenja niso ustanovili v Benetkah, kot bi utegnil vsakdo pomisliti, marveč v — Angliji.

Kmetje so navsezadnje privolili in vzhodno od Lipice osnovali novo naselje. Toda čas je mineval, odhajali so na delo v Lipico, rodili so se jim sinovi — tako prvi, drugi, tretji... toda na dvor niso poklicali nobenega. Iz kljubovalnosti in zaradi maščevanja so vzdeli naseljenci svoji vasi ime — Laže. To ime naj bi jih za vse večne čase spominjalo in opominjalo na veliko prevaro vojvode Karla. V vasi je danes malo ljudi; večina jih živi in dela v Lipici. Le redki med njimi pa morda vedo, kaj baje legenda o izvoru imena njihove vasiče.

ZADNJA VOJNA ŠE TRAJA

Japonsko ministrstvo za socialno skrbstvo sodi, da se še 2730 japonskih vojakov iz druge svetovne vojne ni vdalo. Potikajo se po gozdovih jugovzhodne Azije. Še prejšnji mesec sta se na otoku Guam predala dva japonska vojaka, ki sta živela 16 let v džungli.

Po teh cenitvah je največ vojakov, za katere druga svetovna vojna še traja, v Severnem Vietnamu (1550), na Novi Gvineji (tisoč) in na Filipinih (114).

V Semedeli pri Kopru se je v nedeljo pojavil na vodi prelep športni čoln, ki je s svojimi lepimi linijami in brzino vzbujal pozornost vseh mimoidočih. Izdelal ga je po angleškem vzorcu v svojem prostem času mizarški mojster v avtorističnem podjetju Slavnik Andrej Graviš, o katerem smo pred časom pisali, ko je izdelal leseno opremo v znani Beneški hiši v Piranu, kjer ima Slavnik svoj turistični potovalni urad. Na sliki: Graviš v novem čolnu z izvenkrmnim motorjem

Gloknio v svet ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSODA

Val demonstracij proti svetovnemu imperializmu in blokovski politiki je v zadnjem času zajel ves svet. Začelo pa se je pravzaprav na Japonskem (na sliki), kjer so velike množice demonstrirale proti vojaškemu povezovanju svoje dežele z ZDA, kar je prisililo celo ameriškega predsednika Eisenhowerja, da je odpovedal svoj obisk na Japonskem. Japonci so v demonstracijah nosili transparente z napisi »Nič več Hirošime!«

Švedi menjajo svoje priimke

Svedska je začela z veliko akcijo: »Švedi, spremenite svoje priimke!« Na Svedskem je danes približno 700 tisoč Andersonov, pol milijona Johansonov in četrta milijona Svensonov, razen tega je še nekaj sto tisoč Olsonov, Petersonov in Karlsonov. Drugih priimkov skoraj ne poznajo. Ni redek primer, da stanuje v stanovanjski zgradbi, ki ima 250 stanovanj, več kot 80 Andersonov. Kako bi med temi našli pravega? Z veliko muco! Zaradi tega so osnovali poseben urad, ki razpolaga s kartoteko sto tisoč različnih imen. Kdorkoli noče biti več

»Kralj kričačev« Toni Dallara se te dni mudi v Montecarlju, kjer so ga fotografirali zalotili, ko si je pustil vedeževati z roke. Stara ciganka na sliki, ki bi mu rada povedala, da bo zaslužil gore denarja s svojim nastopanjem po svetu. Prva stopnica — Francija, nato pa seveda obe Ameriki in še naprej

AVTOMATIZIRANI AVTOMAT

V Ameriki so se pojavili novi izpopolnjeni avtomati. Če vrže kdo v avtomat namesto pravega centa gumbo, okrogel kos železa ali nepravilni denar, takoj zatuli sirena in globok, preteč moški glas zakriči: »Tat!«

UNDEVELOPPED COUNTRY

V angleškem Gornjem domu je izjavil lord Halsam v svojem govoru tudi tole: »Mi danes govorimo o nerazvitih deželah. Toda bodite prepričani, da je tudi Velika Britanija nerazvita dežela.«

S ČELADAMI V AVTOBUSU

Cesta, ki veže mesto Sajito in Hitojoši na japonskem otoku Kijusiju, je dolga 100 kilometrov. Cesta vodi tudi skozi useke, s katerih stalno pada kamenje, zato si morajo vsi potniki nadeti čelade. Potniki dobijo čelade skupaj z voznimi listki pri sprevednikih.

ZAKONSKA STAVKA

Zveza brazilskih žena je pozvala vse svoje članice na »nemežno stavko pri izpolnjevanju zakonskih dolžnosti« vse do tistega trenutka, ko bo parlament izglasoval in ratificiral zakon o enakopravnosti žene z moškom. Po sedanjih brazilskih zakonih ima samo mož pravico, da odloča o važnejših stvarih, ki zadevajo skupno življenje. »Brazilske žene,« je izjavila predsednica zveze, »imajo danes manj pravic kakor pa pečetni otroci.«

VOLK SIT, KOZA CELA

Na letališču v Atlanti (Georgia, ZDA) bi moral plačati neki potnik visoko takso za svoj kovček, ker je bil ravno za 250 gramov težji, kakor pa to dovoljujejo predpisi. Vendar se je potnik hitro znašel: vzel je iz kovčka salamo, odrezal 250 gramov in to na mestu pojedel. Tako je postal potnik za četrto kilo težji, za kovček pa ni plačal pristojbine.

Reklamne nesreče

Tovarna Mercedes-Benz je vrgla pred nedavnim na trg nov model »Mercedes 220«. Konstruktorji so posebno pozornost posvetili varnosti potnikov. Tovarna je priredila tudi javno demonstracijo. Na

OBLAKI IN PSI

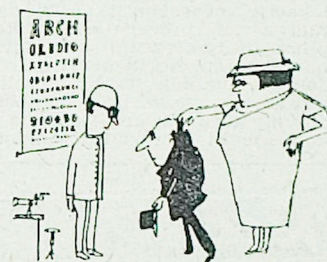
Dijak petega razreda gimnazije v Pirthu (Zahodna Nemčija) je napisal v šolski nalogi o Bavarski tudi tole: »Največ atmosferskih padavin je na Bavarskem. Nič čudnega. Tam so visoke planine in visoke planine so za oblake isto, kakor hišni vogali, drevesa in telegrafski drogovi za pse.«

KDOR DRUGIM JAMO KOPLJE...

V času svoje nočne službe je opazil policaj Noland Glenn (Nevada, ZDA) v pisarni motela »El rancho« dva sumljiva človeka. Sklenil je, da ju takoj legitimira. Skočil je v motel in — vlomilca sta ga podrla na tla, mu vzela iz denarnice 80 dolarjev in mu nataknila njegove lastne lisice.

Viktor Szasz na sliki je bil med prvo svetovno vojno kapitan vojne ladje v avstroogrske mornarici, nato pa je bil upokojen in se je preselil v Rim, kjer je kljub visoki starosti doživel drugo svetovno vojno, med katero je bil celo uslužben v madžarskem diplomatskem predstavništvu. S tega mesta je izdal mnogim Zidom, ki so bežali pred fašisti, ponarejene dokumente, s pomočjo katerih so se begunci lahko rešili v Ameriko. Zdej so se ga spomnili in med seboj zbrali veliko vsoto denarja, da bi mu jo podarili, pa se je je možak otresel, češ da ni delal za plačilo

— Preglejte mu oči, doktor. Ta stari kozel ne loči več vrat najine spalnice od vrat v sobo naše gospodinske pomočnice...

— Naša hčerka ima zdaj šestnajst let. Kaj misliš, ali ni že prišel čas, ko bi bilo treba z njo govoriti o nadaljevanju vrste in naši funkciji pri tem? — Seveda, če imaš le dovolj poguma, da jo boš poslušala...

NAJUSPEŠNEJŠA REKLAMA

Dr. Salvatore Giglio, zobozdravnik iz Rima, je proslavil 25-letnico svoje zobozdravniške prakse z »Dnem brezplačnega izdiranja zob.« Več kot petdeset pacientov je izkoristilo to edinstveno priložnost.

Naš novi roman

VASILIJ DRAMATSKI V ZANKI

Pred nekaj meseci so odkrili v Sovjetski zvezi razburljive in nadvse zanimive zapiske mladega inženirja, ki jih je bil pisal med vojno. O njem ne vedo nič drugega, kot da je bil inženir in mu je bilo ime Vladimir. Leta 1940, kmalu po priključitvi Baltijskih držav Sovjetski zvezi, je prišel v Kaunas, glavno mesto Litve. Delal je v neki tovarni. Kakor hitro je Hitler prestopil meje Sovjetske zveze, so začeli Rusi seliti tovarne iz ogroženih predelov v notranjost države. Tudi Vladimir je demontiral svojo tovarno, vendar so Nemci napredovali tako hitro, da so ga pri tem presenetili. Ni se mogel več umakniti. Ostal je v nemškem zaledju. Nekaj časa se je pred Nemci skrival, nato pa je prišel k neki diverzantski skupini in k partizanom.

Vladimirjevi zapiski so napisani razburljivo, »napeto« in s svežostjo neposrednih vtisov. Marsikdo se bo ob njih spomnil tudi lastnega ilegalnega dela v zadnji vojni.

NE ZAMUDITE PRIČETKA! ŽE PRIHODNJIČ!

R. L. STEVENSON

Nenavaden primer

22

Razum mi je klecnil, vendar me ni pustil povsem na cedilu. Že mnogo prej sem opazil, da so mi v tem drugem značaju sposobnosti do skrajnosti izostrene, duh pa mnogo bolj napet in elastičen. Pred menoj se je pojavilo vprašanje, kako naj pridem do mamili, ki so bila v eni izmed steklenih omaric v moji delovni sobi. Nisem mogel stopiti v hišo, ker bi me moja služinčad takoj poslala na vešala. Na koncu sem pomislil, da se bom moral poslužiti tuje pomoči in pomislil sem na Lanyonja. Kako naj pridem do njega? Kako naj ga pregovorim? Spomnil sem se, da mi je od prvotnega značaja ostal samo še delček: moj rokopis.

Ko sem se pri Lanyonju ovedel, me je groza mojega prijatelja nekolikokrat dirnila. V meni se je zgodila sprememba. Ni me več begal strah pred vešali, marveč zavest, da sem Hyde. Lanyonovo obsodbo sem sprejel kakor v snu in kot v snu sem se vrnil tudi domov in legel v posteljo.

Odtlej sem samo z največjim naporom in samo z mamili ohranjal Jekyllovo zunanost. Ob vsakem času, bodisi ponoči ali podnevi, posebno pa kadar sem spal ali če sem le za hip zadremal na stolu, sem se vedno pre-

budil kot Hyde. Zaradi tega sem se obsodil na nespečnost; telo mi je postalo mlahavo in izčrpano od mrzlice, bilo je slabotno tako na duši kakor na telesu in ga je preganjala ena sama misel: strah pred mojim drugim »jaz«.

Nesmiselno je, da bi nadaljeval z opisovanjem svoje trpljenja. Moja kazen bi lahko trajala še leta in leta, ko bi se mi ne zvrnila na glavo še zadnja nesreča, ki me je končno oddvojila od mojega lastnega obraza in prirode. Zaloga soli, ki sem jo od časa do časa obnavljal, ko sem bil napravil svoj prvi poskus, je začela pohajati. Nabavil sem si novo sol. Napravil sem napitek: začelo je vreti in nastala je samo prva sprememba barve. Izpil sem ga, vendar je bilo brez učinka. Od Poola boš zvedel, kako je po mojem ukazu preiskal ves London, vendar zaman. Prepričan sem, da je bila prva količina soli nečista in da je prav ta neznana primes dala napitku poseben učinek.

Prešlo je teden dni in zdaj končujem svojo izpoved pod vplivom zadnje doze starega praška. To je zadnjikrat, razen če se ne zgodi čudež, da lahko misli Henry Jekyll s svojimi mislimi in da lahko vidi svoj obraz v ogledalu. Ne smem preveč odlagati konca tega pisanja, zakaj če se med tem časom spet spremenim v Hyda, bo Edward prav gotovo raztrgal na koščke vse, kar sem bil napisal.

Bo končal Hyde na vešalih? Ali bo našel pogum, da se osvobodil v zadnjem trenutku? Na ta vprašanja ne bi mogel odgovoriti. Navsezadnje pa se me to tudi prav nič ne tiče. To je pravzaprav ura moje prave smrti in tisto, kar bo prišlo po tem, zadeva tistega drugega in ne mene. Zdej odlagam pero, zapečatil bom izpoved in pokopal tega nesrečnega Henryja Jekylla.

K O N E C